

Forslag

til

Lov om teatervirksomhed.

Fremsat den 2. december 1969 af *ministeren for kulturelle anliggender.*

Kapitel 1.

Tilladelser.

§ 1. Offentlig opførelse af teaterforestillinger må kun ske efter tilladelse, der gives af politimesteren, i København politidirektøren, i overensstemmelse med §§ 2-4.

Stk. 2. Tilladelse gives enten til enkeltforestillinger eller til fast teaterdrift for perioder af indtil 5 år.

Stk. 3. Ministeren for kulturelle anliggender afgør, hvorvidt en forestilling skal anses for en offentlig teaterforestilling efter denne lov.

§ 2. Personer har ret til at få tilladelse, hvis de

- 1) har bopæl her i landet,
- 2) er myndige,
- 3) ikke er under konkurs.

Stk. 2. Ansvarlige interessentskaber og kommanditselskaber har ret til at få tilladelse, hvis hver enkelt personlig ansvarlig deltager opfylder betingelserne i stk. 1.

Stk. 3. Aktieselskaber, der er registreret her i landet, har ret til at få tilladelse. Det samme gælder andre her i landet hjemmehørende selskaber med begrænset ansvar (herunder selskaber med vekslende medlemstal eller vekslende kapital), foreninger, stiftelser og andre selvejende institutioner, hvis direktørerne og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i stk. 1.

Stk. 4. Kommuner har ret til at få tilladelse.

§ 3. Tilladelse til andre end personer skal betinges af, at der antages en leder, som opfylder betingelserne i § 2, stk. 1.

Stk. 2. Der skal gives politimesteren, i København politidirektøren, meddelelse om, hvem der antages som leder.

§ 4. Indehaveren af tilladelsen skal drive virksomheden for egen regning.

Stk. 2. Indehaveren af tilladelsen må ikke drive teaterforlagsvirksomhed i Danmark eller have økonomiske interesser i sådan virksomhed.

Stk. 3. Indehaveren af tilladelsen eller den antagne leder, jfr. § 3, skal personligt lede virksomheden.

§ 5. Tilladelsen bortfalder, hvis betingelserne i §§ 2-4 ikke længere er opfyldt.

§ 6. Ministeren for kulturelle anliggender kan i særlige tilfælde fravige de i §§ 2-4 nævnte betingelser.

Kapitel 2.

Statsstøtte til teaterdrift.

Fælles betingelser for støtte efter §§ 11-20.

§ 7. Drives teatervirksomheden af en person, jfr. § 2, stk. 1, skal denne have de fornødne teatermæssige og administrative forudsætninger for at kunne lede sin virksomhed.

§ 8. Drives teatervirksomheden af et selskab, en forening eller en selvejende institution eller som en kommunal institution, skal selskabets, foreningens eller institutionens vedtægter være godkendt af ministeren for kulturelle anliggender.

Stk. 2. Selskabet, foreningen eller institutionen skal have det nødvendige økonomiske grundlag for sin teatervirksomhed.

Stk. 3. Lederen og de med hensyn til hans ledelse af teatervirksomheden truffede aftaler skal være godkendt af ministeren for kulturelle anliggender. Lederen skal have de fornødne teatermæssige og administrative forudsætninger. Ledes virksomheden af flere personer, skal disse tilsammen have sådanne forudsætninger.

§ 9. Den kunstneriske ledelse af teatervirksomheden skal varetages af den, der er indehaver af en personlig tilladelse, jfr. § 2, stk. 1, eller er antaget som leder, jfr. § 3. Der må ikke uden ministerens godkendelse gøres indskrænkninger i hans ret til frit og uafhængigt at træffe bestemmelse om repertoire, engagementer og øvrige kunstneriske spørgsmål.

§ 10. Den, der driver virksomheden, skal give ministeren for kulturelle anliggender enhver oplysning om teatervirksomhedens økonomi, som ministeren forlanger. Det samme gælder oplysninger, som er nødvendige for at bedømme, om betingelserne i §§ 7-9 er opfyldt.

Landsdelsscener.

§ 11. Underskuddet ved driften af landsdelsscenerne i Århus, Odense og Ålborg dækkes med 50 pct. af staten og 50 pct. af vedkommende amtskommune.

Stk. 2. Tilskuddet udbetales forskudsvis i henhold til det af amtsrådet godkendte budget for landsdelsscenevirksomheden i løbet af det regnskabsår, for hvilket det er beregnet, og reguleres endeligt efter regnskabsårets udløb på grundlag af det af amtsrådet godkendte regnskab.

Stk. 3. Der kan ydes andre landsdelsscener underskuddsdækning efter reglerne i stk. 1 og 2. Hvor særlige stedlige forhold degrunder det, kan den i stk. 1 angivne procentuelle fordeling fraviges.

§ 12. Landsdelsscenerne skal bidrage til at dække teaterbehovet i landsdelen ved opførelsen af et alsidigt repertoire, bestående af såvel ældre som nyere dramatiske værker med særlig hensyntagen til værker af danske dramatikere. Når det er påkrævet af hensyn til dækningen af landsdelens behov for musikdramatiske opførelser, skal landsdelsscenerne give plads for opera- og balletforestillinger, der gennemføres i samarbejde med andre teatre eller institutioner.

Stk. 2. Landsdelsscenerne skal søge deres opgaver løst ved indbyrdes samarbejde.

§ 13. Landsdelsscenerne drives som selskaber eller selvejende institutioner, hvis vedtægter foruden af ministeren for kulturelle anliggender, jfr. § 8, skal være godkendt af vedkommende amtsråd.

Stk. 2. En landsdelsscenens styrelse skal omfatte repræsentanter for vedkommende amtskommune og personligt valgte medlemmer.

Stk. 3. Stillingen som kunstnerisk leder af en landsdelsscene besættes efter opslag. Styrelsen antager lederen blandt de ansøgere, som af ministeren betegnes som kvalificerede til stillingen.

Turnévirksomhed.

§ 14. Der kan ydes støtte til „Det danske Teater“s virksomhed samt til anden rejssende teatervirksomhed, herunder til faste teatres turneer.

Stk. 2. Støtten ydes i form af tilskud eller garanti.

§ 15. De turnerende teatre skal søge deres opgaver løst ved indbyrdes samarbejde. Med henblik på en hensigtsmæssig tilrettelæggelse og koordinering af turnévirksomheden oprettes et samarbejdsudvalg bestående af repræsentanter for teatrene og for publikum. Vedtægterne for samarbejdsudvalgets sammensætning og virksomhed skal godkendes af ministeren for kulturelle anliggender. Der ydes tilskud til samarbejdsudvalgets virksomhed.

Stk. 2. Støtte til turnévirksomhed er betinget af, at den enkelte virksomheds turnéforestillinger tilrettelægges og gennemføres i forståelse med samarbejdsudvalget.

Teater for børn og unge.

§ 16. Der kan ydes tilskud til opførelse af forestillinger for børn og unge samt til teaterpædagogisk virksomhed.

Opera- og balletvirksomhed.

§ 17. Der kan ydes tilskud til udbygning af „Den jyske Opera“ til en landsopera, som skal bidrage til at dække behovet for musik-dramatiske forestillinger uden for hoved-stadsområdet.

Stk. 2. Der kan ydes tilskud til anden opera- og balletvirksomhed.

Anden teatervirksomhed.

§ 18. Der kan ydes støtte til teatervirk-somhed, der ikke omfattes af bestemmel-serne i §§ 11-17. Støtten ydes i form af tilskud eller garanti og kan omfatte en driftsperiode på indtil 1 år.

§ 19. Tilskuddet for en driftsperiode skal normalt udgøre a) halvdelen af de af mini-steren godkendte driftsudgifter for teater-bygningen, og b) halvdelen af forskellen mellem den indtægt, teatret har opnået ved salg af billetter i sæsonabonnement og den indtægt, teatret ville have opnået, så-fremt disse billetter var solgt i frit salg. Ministeren for kulturelle anliggender skal godkende det prismæssige grundlag for abon-nementsordningerne og disses omfang i for-hold til det frie salg.

Stk. 2. I særlige tilfælde og til mindre teatervirksomheder kan der ydes tilskud udover, hvad der følger af stk. 1.

Stk. 3. Ved udgangen af hver drifts-periode samt ved teaterledelsens fratræden skal et revideret driftsregnskab indsendes til ministerens godkendelse. Såfremt det godkendte regnskab over indtægter og ud-gifter viser overskud, skal dette med fra-drag af det beløb, som ministeren finder nødvendigt for teatrets fortsatte drift, an-vendes til tilbagebetaling til statskassen af de i den omhandlede driftsperiode udbetalte tilskud.

Almindelig kulturformidlende virksomhed.

§ 20. I den udstrækning, det er for-eneligt med teaterdriften, kan teatrene i begrænset omfang påtage sig anden kultur-

formidlende virksomhed med støtte efter bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 3.

Statsstøtte til teaterbygninger og teknisk udstyr.

§ 21. Til opførelse eller erhvervelse af bygninger til teaterformål og til areal-erhvervelse i forbindelse hermed kan der mod sikkerhed i den faste ejendom ydes lån, når opførelsen eller erhvervelsen sker til fordel for et selskab, en kommunal institution eller en selvejende institution, hvis vedtægter er godkendt af ministeren for kulturelle anliggender, og hvis formål er at drive bygningen bedst muligt som teater.

§ 22. Der kan ydes lån til indretning og forbedring af bestående bygninger og loka-ler, der anvendes til teaterformål.

Stk. 2. Lån ydes mod sikkerhed i ved-kommende ejendom, og det kan stilles som betingelse for ydelse af lånene, at der på ejendommen lyses en servitut, hvorefter ejendommen helt eller i et nærmere angivet omfang skal anvendes til teaterformål.

§ 23. Der kan mod sikkerhed ydes lån til anskaffelser og modernisering af teknisk udstyr.

Stk. 2. Der stilles midler til rådighed til anskaffelse af teknisk udstyr til udlån til rejsende teatre og mindre teatervirksomheder.

§ 24. Bestemmelsen i §§ 21-23 gælder ikke for landsdelsscenerne, men der kan til disse scener ydes rente- og afdragsfri lån til erhvervelse og opførelse af nybygninger, til bygningsudvidelser og til tekniske ny-anlæg m. v.

§ 25. Nærmere regler om ydelse af lån efter reglerne i dette kapitel fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender.

Kapitel 4.

Statsstøtte til amatørteatre.

§ 26. Der kan ydes støtte til kunstnerisk arbejdende amatørsceners virksomhed og til amatørscenernes centrale organisationer.

Kapitel 5.

Statsstøtte til publikumsarbejdet.

§ 27. Der kan ydes tilskud til administrationen af publikumsorganisationers arbejde med faste abonnementsordninger for teaterbesøg og til billetkøbsordninger for de i stk. 2 nævnte persongrupper. Der kan endvidere ydes tilskud til centrale organisationer af teaterpublikum.

Stk. 2. Biletkøbsordningerne har til formål at gøre det muligt for skoleelever og unge under uddannelse at besøge teatre på billige vilkår. En billetkøbsordning kan tillige omfatte personer, der deltager i en af det offentlige støttet foranstaltning inden for det almindelige oplysningsarbejde, såfremt teaterbesøg kan anses for et naturligt led i en sådan foranstaltning, samt visse grupper af personel inden for forsvaret og civilforsvaret.

Stk. 3. Ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte nærmere regler om tilskud til publikumsorganisationer og billetkøbsordninger.

Kapitel 6.

Statsstøtte til særlige foranstaltninger.

§ 28. Der kan ydes støtte til fremme af nutidig dansk dramatik.

§ 29. Der kan ydes støtte til fremme af teaterinteressen og til det internationale teatersamarbejde.

Kapitel 7.

Teateruddannelse.

§ 30. Der kan ydes tilskud til skoler og kurser, der tager sigte på teateruddannelse, herunder til landsdelssceners elevskoler for skuespillere, under forudsætning af, at de pågældende skolers og kursers lokaler, undervisningsplaner, lærerlønninger og budgetter er godkendt af ministeren for kulturelle anliggender.

Stk. 2. Der kan endvidere ydes tilskud til eksperimenterende virksomhed inden for teateruddannelse og -forskning.

§ 31. Der kan ydes stipendier til kunstnerisk og anden videreuddannelse inden for teatrets område.

Kapitel 8.

Teaterrådet.

§ 32. Ministeren for kulturelle anliggender nedsætter et teaterråd, hvori de betydende organisationer og interessegrupper inden for teatrets verden skal være repræsenteret. Medlemmerne beskikkes for et tidsrum af 4 år. Blandt medlemmerne udpeger ministeren rådets formand.

Stk. 2. Teaterrådet vælger et forretningsudvalg på 7 medlemmer. Medlemmerne af forretningsudvalget vælges for et tidsrum af 2 år. Ved valg af nyt forretningsudvalg kan højst 3 af det siddende udvalgs medlemmer genvælges.

Stk. 3. Forretningsudvalget foretager på det samlede råds vegne den endelige behandling af sager af ikke-principiel karakter, som forelægges rådet til udtalelse.

§ 33. Teaterrådet har til opgave at rådgive ministeriet i spørgsmål vedrørende teaterforhold. Rådet kan tillige bistå ved administrationen af de i loven omhandlede støtteordninger.

Stk. 2. I sager vedrørende tilskud eller garantiydelse til turnerende teatervirksomhed skal rådet forinden afgivelsen af sin indstilling til ministeriet indhente en udtalelse fra det i § 15 nævnte samarbejdsudvalg.

Stk. 3. Rådet skal følge teaterforholdene og have opmærksomheden rettet på, hvad der kan udvikle teatervirksomheden og fremme teaterinteressen. Om fornødent skal rådet fremsætte hertil sigtende forslag.

Stk. 4. Ministeren fastsætter de nærmere regler for rådets virksomhed og udfærdiger efter indstilling fra rådet en forretningsorden for dette og dets forretningsudvalg.

Kapitel 9.

Straf og ikrafttræden m. v.

§ 34. Den, der foranstalter offentlig opførelse af teaterforestillinger uden at være i besiddelse af den i henhold til denne lov fornødne tilladelse, straffes med bøde.

Stk. 2. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber el. lign., kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 35. Loven træder i kraft den 1. april 1970. Bestemmelserne om statsstøtte får virkning for støtte til udgifter, der vedrører tiden efter den 31. marts 1970. §§ 11-13 får dog først virkning for støtte til udgifter, der vedrører tiden efter den 31. marts 1971. For udgifter, der vedrører tiden indtil disse datoer, gælder de hidtidige støtteregler.

Stk. 2. Lov nr. 202 af 31. maj 1963 om teatre ophæves.

§ 36. Denne lov omfatter ikke Det kgl. teaters forhold.

Stk. 2. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft i Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

I lov nr. 202 af 31. maj 1963 om teatre er det bestemt i § 33, stk. 2, at loven vil være at optage til revision senest i folketingsåret 1968-69. Baggrunden for denne bestemmelse var ifølge bemærkningerne til lovforslaget det forhold, at man ved loven af 1963 for første gang under ét lovgav for dette område, og at man derfor anså det for hensigtsmæssigt, at der efter en 5-års periode blev lejlighed til at overveje lovens bestemmelser i lys af de indvundne erfaringer om deres virkninger.

Med hensyn til de nærmere bestemmelser i og motiver til den gældende lov om teatre henvises vedrørende lovforslaget til Folketingstidende 1961-62, tillæg A, sp. 1809 og Folketingstidende 1962-63, tillæg A, sp. 81. Med hensyn til forhandlingerne i folketinget og folketingsudvalgets betænkning henvises til Folketingstidende 1961-62, sp. 4525 ff. og sp. 4712 ff. samt Folketingstidende 1962-63, sp. 49 ff., 457 ff. og 5409 ff., samt tillæg B, sp. 707 og 835.

Ved lov nr. 311 af 18. juni 1969 blev revisionen udsendt til at skulle finde sted i folketingsåret 1969-70.

Til brug ved overvejelserne vedrørende lovens revision har ministeriet for kulturelle anliggender indhentet udtalelser fra Teaterrådet, Teaterdirektøren, Provinsteaterdirektøren, Foreningen af intimsener, Den jyske Opera, Dansk Amatørteater Samvirke, Dansk Skuespillerforbund, Danske Dramatikeres Forbund og Foreningen af jyske Teaterejere. Der er desuden fremkommet forslag og udtalelser bl. a. fra Landsdelsscenernes Samarbejdsudvalg, Danmarks Teaterforeninger, Foreningen af danske Sceneinstruktører, Det danske Teater, Statens Teaterskole, Dansk Revyforfatter- og Komponistforbund, ministeriet for Grønland og fra en række enkeltpersoner og grupper.

Teaterrådet har afgivet et forslag til en revideret lovtæst med bemærkninger, omfattende en væsentlig del af lovområdet. Det ny foreliggende lovforslag er udarbejdet med udgangspunkt i de af Teaterrådet stillede forslag.

Lovforslaget fremsættes i øvrigt på baggrund af en samlet vurdering af hele det materiale, der har foreligget som grundlag for revisionsarbejdet, herunder også de synspunkter, der indeholdes i mini-

steriets betænkning nr. 517 „En kulturpolitisk redegørelse“ i dens afsnit om teatre. I forhold til den gældende lov indeholder forslaget så vidtgående ændringer såvel af reel som formel karakter, at man har fundet det hensigtsmæssigt at give det form af en ny lov til afløsning af den bestående teaterlov.

Teaterrådet har over for ministeriet udtalt, at det er rådets almindelige indtryk, at teaterloven af 1963 har virket fortrinligt efter sin hensigt: at op- hjælpe dansk teater under enhver form, men at hovedproblemet har været de utilstrækkelige finanslov- bevillinger, der har været stillet til rådighed. Ministeriet er ikke uenig med rådet i, at der på flere områder ikke har været tilstrækkelige bevillinger til rådighed. Som eksempler på sådanne områder kan nævnes de rejsende teatre og de små teatre. Teaterrådet giver dernæst udtryk for den opfattelse, at man ved lovrevisionen bør råde bod på dette forhold ved at søge at få gennemført lovbundne tilskudsordninger, således at også andre teatre end landsdelsscenerne får krav på tilskud i forhold til deres godkendte budgetter. Herimod kan imidlertid anføres, at der knytter sig statsfinansielle betænkeligheder til en udvidelse af området for de lovbundne tilskud, idet man gennem sådanne ordninger und- drager tilskudsydelsen den almindelige bevillings- kontrol, og at de tilskudsområder, der her kunne være tale om, i øvrigt har en sådan karakter, at de ikke umiddelbart egner sig for lovbundne støtte- ordninger. Det synes naturligt, at afgørelsen af, om støtte skal ydes og om omfanget heraf, stadig kommer til at afhænge af et af ministeren udøvet skøn over, om den pågældende teatervirksomheds kvalitet, betydning og økonomiske forhold kan be- grunde tilskudsydelsen. Ved udarbejdelsen af lov- forslaget har man derfor søgt ad andre veje at skabe grundlag for en udvidet støtte til teatrene.

Med hensyn til begrundelsen for de mange ændringer, der er stillet forslag om i forhold til den gældende lov, skal man henvisse til bemærkningerne til forslagens enkelte kapitler og bestemmelser. Her skal kun gives en kort oversigt over visse hoved- punkter i forslaget.

Der stilles forslag om afskaffelse af teaterbevillings- systemet. I stedet indføres en ordning, hvor- efter der til offentlig opførelse af teaterforestillinger skal indhentes en tilladelse, som den for teatervirk- somheden ansvarlige har krav på at få, såfremt

visse objektivt konstaterbare betingelser er opfyldt (kap. 1).

I lovforslagets kap. 2, §§ 7-10, er der givet en række bestemmelser om de almindelige betingelser, en teatervirksomhed skal opfylde for at kunne modtage statsstøtte til driften.

Om landsdelsscenerne er der givet nye regler i §§ 11-13. Det foreslås her fastsat i loven, at underskuddet ved driften af de bestående landsdels-scener i Odense, Ålborg og Århus skal dækkes med 50 pct. af staten og 50 pct. af vedkommende amtskommune.

Bestemmelserne om den rejsende teatervirksomhed er stort set uændrede, men der foreslås pålagt de turnerende virksomheder en pligt til at samarbejde om turneernes tilrettelæggelse og koordinering (kap. 2, §§ 14-15).

Nye bestemmelser foreslås givet i kap. 2, §§ 18-19 om støtten til „anden teatervirksomhed“, d. v. s. hovedsagelig de små teatre og de større københavnske privatteatre. Dette sker ud fra en erkendelse af, at det ikke længere er muligt at opretholde det synspunkt, der er kommet til udtryk i bemærkningerne til den gældende lovs § 17, at disse teatre bortset fra særlige „katastrofesituationer“ generelt skulle kunne klare sig uden direkte udbetalt statsstøtte.

Efter § 20 får teatrene mulighed for med statsstøtte at påtage sig almindelige kulturformidlende opgaver, når det sker i begrænset omfang.

Der foreslås endvidere nye regler om støtten til teaterbyggeri m. v. (kap. 3).

Reglerne om støtte til amatørteatrene foreslås samlet i et særskilt kapitel (kap. 4).

Området for de af det offentlige støttede billetkøbsordninger foreslås udvidet (kap. 5).

Der stilles endelig forslag om visse ændringer i teaterrådets sammensætning (kap. 8).

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til kapitel 1. Tilladelser.

Under behandlingen af teaterloven i folketinget i 1963 blev det fra flere sider foreslået at ophæve bevillingssystemet og indføre fri teaternæring. Spørgsmålet blev tillige drøftet i det folketingsudvalg, der blev nedsat til behandling af lovforslaget. Folketingsudvalget gik i sin betænkning ind for, at bevillingssystemet blev opretholdt, men henstillede, at spørgsmålet om fri teaternæring blev taget op til endelig overvejelse, når loven i folketingsåret 1968-69 skulle revideres på basis af de i lovens funktionsperiode indhøstede erfaringer.

Bevillingssystemet har i den forløbne periode

været praktiseret meget liberalt. Alle til ministeriet indkomne ansøgninger om bevilling er således imødekommet bortset fra de tilfælde, hvor bevillinger til faste teatre har været opslået. Kun i et enkelt tilfælde er en bevilling tilbagekaldt. I de tilfælde, hvor teaterinitiativer har været ministeriet bekendt, har bevillingssystemet således ikke haft nogen indskrænkende virkning.

Når det desuagtet foreslås, at bevillingssystemet ophæves, og at der i stedet indføres et system, hvorefter tilladelse til teaterdrift skal meddeles, når bestemte objektive betingelser er opfyldt, skyldes det først og fremmest, at de hensyn, som var bestemmende for bevillingssystemets opretholdelse ved teaterlovens vedtagelse i 1963, kan varetages ved at overføre en del af bevillingsbetingelserne som betingelser for at opnå statsstøtte (se bemærkningerne til kap. 2, §§ 7-10, og at det ikke kan udelukkes, at selve eksistensen af et bevillingssystem kan hæmme ønskværdige initiativer. En ophævelse af bevillingssystemet vil tillige være i overensstemmelse med ministeriets ønske om at tilstræbe så stor en frihed som muligt inden for de kulturelle områder.

Hertil kommer, at prøvelsen af de enkelte bevillingsansøgere kunstneriske og administrative kvalifikationer har vist sig at være vanskelig at gennemføre i praksis, ligesom forpligtelsen til at foretage opslag af bevillinger ofte har været følt som en anomali, særlig i forhold til personer, der har taget initiativ til igangsættelsen af en ny teatervirksomhed.

En ophævelse af bevillingssystemet i Danmark vil bringe overensstemmelse på dette område med retsstillingen i de øvrige nordiske lande, hvor der ikke findes nogen ordning svarende til det hidtil gældende danske system.

Det foreslåede tilladelsessystem er i sine hovedtræk i overensstemmelse med, hvad der gælder for udøvelsen af en række former for erhvervsvirksomhed.

Både teaterrådet, Foreningen af danske Scenestruktører, Danske Dramatikeres Forbund og Danmarks Teaterforeninger er gået ind for eller har accepteret, at det hidtil gældende bevillingssystem ophæves.

Til § 1.

Man har anset det for hensigtsmæssigt, at kompetencen til at meddele tilladelser blev henlagt til politimestrene, der i forvejen meddele tilladelser til teaterforestillinger i almindeligt velgørende eller andet almenyttigt øjemed, herunder offentlig fremførelse af amatørteaterforestillinger samt til varieté- og kabaretfeststillinger. Ministeriets interesse i at få registreret enhver tilladelse til teatervirksomhed

kan tilgodeses ved, at politimestrene underretter ministeriet om givne tilladelser.

Begrebet teaterforestillinger omfatter — som det er anvendt i dette kapitel — såvel skuespilopførelser som opførelser af musikdramatik, herunder ballet.

Bestemmelsen i stk. 3 om, at ministeren for kulturelle anliggender afgør, om en forestilling skal anses for en offentlig teaterforestilling efter denne lov, har sit sidestykke i gældende lovs § 1, stk. 3. Bestemmelsen vil f. eks. gøre det muligt at fastslå, at radioteatrets og fjernsynsteatrets forestillinger kan opføres uden tilladelse efter kapitel 1. At der ikke kræves tilladelse for Det kgl. Teaters vedkommende, fremgår af lovforslagets § 36, stk. 1.

Til §§ 2 og 3.

Bestemmelserne fastslår dels, hvem der kan opnå tilladelse til offentlig opførelse af teaterforestillinger, nemlig enkeltpersoner, ansvarlige interessentskaber, kommanditselskaber, visse andre selskaber, foreninger o. lign., selvejende institutioner og kommuner, dels princippet om, at de pågældende har krav på at få tilladelse, når de opfylder visse betingelser, hvis tilstedeværelse objektivt lader sig konstatere. De nærmere regler er i øvrigt overensstemmende med principper, der er gældende inden for nærings- og selskabslovgivningen.

Teatergrupper vil kunne få tilladelse som ansvarlige interessentskaber efter reglerne i stk. 2.

Når bevillingssystemet ophæves, bortfalder grundlaget for at bevare den hidtidige depotordning og muligheden for at stille sikkerhed for lønkrav m. v. i form af en statsgaranti, jfr. den gældende lovs §§ 7-9, ligesom man ikke mener under et tilladelsessystem at kunne stille krav gældende for alle teatre vedrørende lederens kunstneriske ansvar og uafhængighed, jfr. den nuværende lovs § 5, stk. 1. Der er derimod stillet forslag om regler herom i afsnittet om almindelige betingelser for statsstøtte, jfr. § 9.

Til § 3.

Når tilladelse er meddelt andre end enkeltpersoner, skal der antages en leder, der opfylder betingelserne i § 2, stk. 1. Dette svarer til ordningen efter den gældende lov. I særlige tilfælde kan det være naturligt, at en teatervirksomhed har flere ledere, og ministeren har mulighed for at godkende dette i medfør af den almindelige dispensationsbestemmelse i § 6.

Til § 4.

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 svarer til den gældende lovs § 5, stk. 2 og 3. Man har fundet det nød-

vendigt at præcisere, at indehaveren af en tilladelse eller den antagne leder personligt skal varetage virksomhedens ledelse.

For så vidt angår bestemmelsen i stk. 2 forudsættes det, at den, der søger tilladelse, skal afgive erklæring om, at han ikke driver teaterforlagsvirksomhed i Danmark eller har økonomiske interesser i sådan virksomhed. Sådanne erklæringer afgives under strafansvar efter straffelovens § 163, jfr. § 162.

Til § 6.

Der gives her ministeren for kulturelle anliggender mulighed for i særlige tilfælde at fravige bestemmelserne i de foregående paragraffer.

Hermed har man især ønsket at åbne mulighed for i specielle tilfælde at give tilladelse til udenlandske teatervirksomheder for så vidt angår enkelte forestillinger eller mindre turneer. Desuden vil det undertiden kunne være rimeligt at dispensere fra forbudet i § 4, stk. 2, mod at drive teaterforlagsvirksomhed m. v.

Til kapitel 2. Statsstøtte til teaterdrift.

Fælles betingelser for støtte efter §§ 11-21.

Dette kapitel indledes med bestemmelser (§§ 7-10), der opstiller de fælles betingelser for statstøtten til landsdelsscener, turnévirksomhed, teater for børn og unge, opera- og balletvirksomhed og anden teatervirksomhed, d. v. s. til hvad man sammenfattende kan kalde det professionelle teater.

Under den gældende teaterlov har omtrent tilsvarende betingelser, der har skullet sikre, at en teatervirksomhed er formålstjenligt organiseret og ledet, været krævet opfyldt som vilkår for opnåelsen af teaterbevilling.

Når bevillingssystemet nu foreslås afskaffet, har man fundet det nødvendigt at overføre en række af de gældende betingelser for meddelelsen af teaterbevilling til bestemmelserne i §§ 7-10, således at afgørelsen af, om en teatervirksomhed opfylder kravene med hensyn til organisation og ledelse, henskydes til det tidspunkt, hvor en teatervirksomhed ansøger om støtte fra staten.

Til § 7.

Efter den gældende lovs § 4 er det en betingelse for, at en person kan opnå teaterbevilling, at han har „de fornødne kunstneriske og forretningsmæssige forudsætninger for at kunne udnytte bevillingen“. Efter lovforslagets § 7 kræves det, når teatervirksomheden drives af en person, at han har de fornødne teatermæssige og administrative forudsætninger. Man har foretrukket ordet „teatermæs-

F. t. I. om teatervirksomhed.

sige“ fremfor „kunstneriske“, idet det sidstnævnte kan forekomme dels for snøvert, dels for uklart. Hvad det drejer sig om er, at teatret drives en af person med den nødvendige teaterfaglige viden og kompetence. Man har desuden ment at burde erstatte ordet „forretningsmæssige“ med ordet „administrative“, der bedre angiver det, som i denne henseende er afgørende, nemlig at den pågældende skal have sådanne kvalifikationer, at den tilskudsgivende myndighed kan have tillid til, at han på administrativt forsvarlig måde vil kunne lede en teatervirksomhed. Om denne betingelse er opfyldt, må i øvrigt bedømmes konkret under hensyntagen til virksomhedens størrelse og karakter.

Man har ikke fundet tilstrækkelig grund til at overføre bestemmelsen i den gældende lovs § 4, stk. 1, nr. 5, om, at bevillingshaveren skal råde over den fornødne kapital. Det er en selvfølge, at man ved afgørelsen om at yde statsstøtte i videst muligt omfang vil sikre sig, at virksomheden kan drives med de midler, som ansøgeren råder over, heri inkluderet den eventuelle statsstøtte.

Til § 8.

Bestemmelserne svarer i realiteten til den gældende lovs § 4, stk. 2 og 3.

Forskellen mellem § 7 og § 8, stk. 2, med hensyn til de økonomiske krav beror på, at der bør stilles særlige krav om egenkapital, hvor der er tale om at yde støtte til et selskab eller en institution med begrænset hæftelse.

Bestemmelserne i stk. 3 svarer til reglerne i teaterlovens § 3, stk. 2, og § 6 med de ændringer, der følger af § 7 i nærværende lovforslag. Sidste punktum i stk. 3 vedrører det tilfælde, at ministeren i medfør af § 6 har godkendt, at en teatervirksomhed ledes af flere personer.

Til § 9.

Bestemmelserne bygger på reglerne i den nugældende teaterlovs § 5, stk. 1, der skal medvirke til at sikre den kunstneriske leders frihed, selvstændighed og uafhængighed i hans virksomhed. Forskellige ændringer af redaktionel karakter er dog foretaget.

Man har desuden fundet, at formuleringen i den nærværende § 5, stk. 1, 2. punktum, er for absolut. Bestemmelsen indeholder et almindeligt forbud mod aftaler, hvorved der sker indskrænkning i den kunstneriske leders bestemmelsesret med hensyn til repertoire, engagement og den kunstneriske ledelse i øvrigt.

Selv om det er af stor betydning at fastholde princippet om den kunstneriske leders uafhængighed, kan man næppe se bort fra, at det i særlige tilfælde

vil kunne virke urimeligt at afskære ham fra at indgå aftaler, der i enkelte henseender begrænser hans helt frie bestemmelsesret. Sådanne begrænsninger kan f. eks. være et led i aftaler med teaterforlag, hvor det undertiden vil være nødvendigt for erhvervelsen af rettighederne til et stykke at indgå på visse vilkår vedrørende dets opsætning.

Man har derfor søgt at smidiggøre reglen ved at fastsætte, at der ikke uden ministerens godkendelse kan gøres indskrænkninger i den kunstneriske leders frie bestemmelsesret i kunstneriske spørgsmål.

Teaterrådet har lagt stor vægt på, at det gøres til en betingelse for statsstøtte, at enhver nybesættelse af stillingen som leder af den støttede teatervirksomhed finder sted efter opslag, foranstaltet af ministeren for kulturelle anliggender og blandt de af ministeren som kvalificerede betegnede ansøgere.

Dette forslag har man ikke ment at kunne følge. Efter lovforslagets § 8, stk. 3, skal lederens person godkendes af ministeren, og han skal efter samme bestemmelse have de fornødne teatermæssige og administrative forudsætninger for at kunne lede virksomheden. Man finder ikke tilstrækkelig anledning til at stille krav, der går herudover. Såfremt sådanne videregående kvalifikationskrav skulle stilles, synes der i øvrigt ikke at være motivering for kun at gøre det i de særlige tilfælde, der omfattes af Teaterrådets forslag, nemlig hvor et selskab, en institution eller en kommune med tilladelse til at drive teatervirksomhed udskifter sin leder. Teaterrådets forslag synes desuden vanskeligt foreneligt med det liberaliseringssynspunkt, som er baggrunden for forslaget om ophævelse af bevillingssystemet.

For landsdelsscenernes vedkommende gør der sig særlige forhold gældende, se herom bemærkningerne til § 12, stk. 3.

Til §§ 11-13.

Landsdelsscener.

Ved teaterloven af 1963 indførtes for landsdelsscenerne i Århus, Odense og Ålborg en lovfastet tilskudsordning, hvorefter staten dækker halvdelen af det regnskabsmæssige underskud, dog tre fjerdedel af bygningsudgifterne. Denne sikkerhed i landsdelsscenernes økonomiske grundlag har været overordentlig gavnlig for landsdelsscenerne i årene efter 1963, og en fast tilskudsordning, hvorefter staten dækker halvdelen af underskuddet, foreslås derfor bibeholdt, samtidig med at den lokale forpligtelse søges fastslået i loven.

En nylig foretagen undersøgelse har vist, at publikum i væsentligt omfang kommer fra et op-

land, som stort set falder sammen med de nye storamter omkring landsdelsscenernes hjembyer. Dette har gjort det naturligt at lægge den lokale tilskudsforpligtelse over på amtskommunen, som samtidig får den nødvendige indflydelse på landsdelsscenernes ledelse.

Når man frigør de hidtil tilskudsydende kommuner og lader de økonomisk mere bæredygtige amtskommuner overtage de lokale tilskud, er der formentlig ikke længere tilstrækkelig begrundelse for den særlige tilskudsordning for bygningsudgifterne. Efter forslaget inddrages disse udgifter i lighedelingen mellem staten og amtskommunen.

I de senere år har statens tilskud til landsdelsscenerne gennemsnitligt udgjort 55-60 pct. af det regnskabsmæssige underskud. For at give amtskommunerne den nødvendige tid til at indarbejde landsdelssceneudgifterne i budgetterne med hensyn tagen til den lokalt noget forøgede tilskudsbyrde, foreslås det at lade nærværende afsnit af loven træde i kraft pr. 1. april 1971.

Af bemærkningerne til §§ 11 og 24 fremgår det nærmere, at der er tilstræbt en forenkling og en lettere adgang for landsdelsscenerne til at indarbejde også ekstraordinære bygningsudgifter og udgifter til fornyelse af anlæg og installationer m. v. i de årlige budgetter, medens egentlige investeringer vil kunne finansieres med støtte i form af statslån efter § 24.

I øvrigt finder lovens bestemmelser, herunder om støtte til publikumsorganisationer og til særlige foranstaltninger, anvendelse også på landsdelsscenerne.

Bestemmelsen i § 14, stk. 4, i teaterloven af 1963 om, at landsdelsscenernes behov for musik dækkes af de i henhold til lov af 17. maj 1961 støtstøttede by- eller landsdelssorkestre, således at landsdelsscenerne kun i ekstraordinære tilfælde og med ministerens godkendelse kan opnå dækning for engagement af andre musikere, er bortfaldet, jfr. nedenfor i bemærkningerne til § 11.

Ligeledes er § 15 i teaterloven af 1963 om støtte til kommunale teatre bortfaldet, idet opretholdelsen af specielle tilskudsordninger for sådanne teatre skønnes mindre påkrævede efter kommunalreformens gennemførelse. I princippet vil der være mulighed for at yde statsstøtte til kommunale teatre efter reglerne i §§ 18-19, men spørgsmålet om, hvorvidt sådan støtte skal ydes, er efter disse regler overladt til ministerens skøn over, om det nødvendige behov foreligger.

Statens samlede tilskud til dækning af landsdelsscenernes underskud kan belyses af følgende oversigt:

1966-67	1967-68	1968-69	1969-70
5.917.500	5.890.000	7.265.000*)	7.492.600*)

I forhold til de beløb, der indgår i de for finansåret 1969-70 budgetterede udgifter til landsdelsscenerne, ville ændringen i tilskudsreglerne med hensyn til bygningsudgifterne betyde en besparelse for staten på ca. 600.000 kr.

Til § 11.

Ved teaterloven af 1963 blev det fastslået som en hovedregel, at staten dækkede halvdelen af underskuddet ved driften af landsdelsscenerne i Århus, Odense og Ålborg under forudsætning af, at virksomheden i øvrigt var sikret ved støtte fra anden side, herunder ved kommunale tilskud. En fravigelse af lighedingsprincippet gennemførtes dog for bygningsudgifter, for hvilke staten påtog sig at dække tre fjerdedel for at modvirke en almindelig tendens til at forsømme teaterbygninger og disses tekniske installationer m. v.

En udvidelse af landsdelsscenernes antal er ikke sket efter teaterloven af 1963, og bortset fra de igangværende planer om at oprette en sønderjysk landsdelsscene kan der næppe ventes nogen nævneværdig udvikling på dette område foreløbig. Skønt de lokale tilskud til landsdelsscenerne lægges over på de kommende amtskommuner efter forslaget, kan driften af en landsdelsscene ikke på nuværende tidspunkt karakteriseres som en rent amtskommunal opgave. Der foreslås derfor bibeholdt en stats-tilskudsordning i princippet svarende til den hidtidige, hvorefter staten dækker halvdelen af landsdelsscenernes driftsunderskud, men således, at bygningsudgifter indgår i den sædvanlige underskudsfordeling, bortset fra erhvervelse og opførelse af bygninger, bygningsudvidelser og nye tekniske anlæg m. v., hvortil der kan ydes statslån i henhold til § 24. Foruden en påkrævet forenkling af tilskudsberegningen medfører forslaget, at der kan ydes tilskud til hoveddistandsrettelser og forbedringsarbejder på bygninger og anlæg, såfremt disse udgifter er optaget på det af amtsrådet godkendte budget og regnskab.

Instituttet for markedsøkonomi ved Handelshøjskolen i Århus har i foråret 1969 fremlagt resultatet af en analyse af landsdelsscenernes publikum for hver af landsdelsscenerne i Århus, Odense og Ålborg.

*) Begge beløb er budgetterede tilskud, idet landsdelsscenernes regnskabsår løber fra 1. august til 31. juli, og det endelige regnskab først foreligger i september/oktober.

Undersøgelsen har for alle tre landsdelsscener vist, at den overvejende del af teaterbesøgene aflægges af publikum med bopæl uden for teatrenes hjembyer med forstæder, og blandt disse igen langt størstedelen af publikum med bopæl inden for et opland svarende til de nye amtskommuner uden om landsdelsscenernes hjembyer med forstæder. Dette resultat bekræftede landsdelsscenernes egen opfattelse af at betjene et væsentligt større opland end hjemstedskommunen, som i øjeblikket sammen med visse forstadskommuner bærer de lokale udgifter ved driften af landsdelsscenerne.

Ved nærværende forslag har det derfor været naturligt at inddrage de kommende amtskommuner som tilskudsydere ved driften af landsdelsscenerne i Århus, Odense og Ålborg. Det har været overvejet ved forslaget til teaterlov at fastsætte særlige regler for tilskud fra amtskommunen til dækning af en del af de nu tilskudsydende kommuners udgifter til landsdelsscenerne, men en sådan dobbelt refusionsordning vil dels være kompliceret, dels i modstrid med de ændrede principper i tilslutning til kommunalreformen. Efter forslaget ydes de lokale tilskud af amtskommunen, som samtidig får beføjelsen til at godkende landsdelsscenernes budget og regnskab, således at man opnår den ønskede forening af kompetencen og det økonomiske ansvar.

De hidtil tilskudsydende hjemstedskommuner har i praksis anerkendt en forpligtelse til at dække den del af landsdelsscenernes underskud, som ikke udredes af staten, i de senere år med bistand fra forstadskommunerne efter nærmere aftale med disse. Den lokale forpligtelse til at opretholde en landsdelsscene søges lovfæstet ved forslaget om, at underskuddet ved landsdelsscenerne i Århus, Odense og Ålborg dækkes med lige store dele af staten og vedkommende amtskommune.

I § 14, stk. 4, i teaterloven af 1963 er det fastslået, at landsdelsscenernes behov for musik dækkes af de i henhold til lov nr. 136 af 17. maj 1961 om statstilskud til orkestre uden for hovedstadsområdet omhandlede by- eller landsdelsorkestre i overensstemmelse med nævnte lovs § 1, jfr. § 2, c. Dog har der med ministerens godkendelse i hvert enkelt tilfælde kunnet ydes landsdelsscenerne dækning af ekstraordinære udgifter til engagement af musikere til teatertjeneste, såfremt orkestrenes medvirken ved opera- eller balletopførelser i forståelse med teaterledelsen krævede en indskrænkning i orkestrenes normale teatertjeneste.

I ministeriet for kulturelle anliggendes bekendtgørelse af 27. december 1961 er der fastsat nærmere regler for orkestrenes teatertjeneste, som ikke bør overstige i alt ca. 125 forestillinger og generalprøver

pr. sæson, inkl. gæstespil. Inden for dette maksimum har teatertjenestens omfang og vederlaget herfor beroet på aftaler mellem ledelserne, ligesom vederlaget har belastet landsdelsscenernes driftsbudget på sædvanlig måde.

Den almindelige udbygning af orkestrenes koncertvirksomhed og oprettelsen af nye, musikkrevende institutioner som ved udbygningen af Den jyske Opera til landsopera, jfr. nedenfor i bemærkningerne til § 17, gør det rimeligt at antage, at by- og landsdelsorkestrene ikke på længere sigt vil være i stand til fuldt ud at dække landsdelsscenernes behov for musik. Yderligere kan landsdelsscenernes repertoire i visse tilfælde stille krav til den ledende musik, som ikke naturligt kan ventes honoreret af by- eller landsdelsorkestrene.

Efter forslaget er den særlige bestemmelse i teaterloven om forholdet til by- eller landsdelsorkestrene bortfaldet, idet man må anse loven af 17. maj 1961 for tilstrækkelig lovregulering på dette område. Der er ikke hermed tilsigtet nogen ændring i de hidtidige, på aftaler hvilende ordninger mellem landsdelsscenerne og orkestrene. Dog kan landsdelsscenernes nødvendige udgifter vedrørende den del af musikbehovet, som ikke kan dækkes af orkestrene, dækkes efter de almindelige tilskudsregler, når de er optaget på det af amtsrådet godkendte budget og regnskab.

Til stk. 2.

Udbetalingen af tilskud har hidtil fundet sted i henhold til en bemyndigelse til ministeren for kulturelle anliggender til at udbetale forskud på statstilskuddet til landsdelsscenerne i henhold til de godkendte budgetter.

Ved forslaget har man ikke tilsigtet realitetsændringer, idet den endelige tilskudsfastsættelse fortsat sker på grundlag af de godkendte årsregnskaber.

Til stk. 3.

Bestemmelsen svarer på mindre ændringer i formuleringen til § 14, stk. 2, i teaterloven af 1963.

I bemærkningerne til den nævnte bestemmelse blev der i lovforslaget peget på oprettelse af en landsdelsscene i Sønderjylland som den mest nærliggende mulighed. Under lovforslagets behandling aflagde folketingsudvalget bl. a. besøg i Sønderjylland og Sydslesvig, og efter et møde med repræsentanter for myndigheder og teaterinteresserede kredse m. v. gav udvalget i sin betænkning af 5. april 1963 udtryk for den opfattelse, at planerne om oprettelse af en sønderjysk landsdelsscene på grund af den stærke lokale interesse, som havde

manifesteret sig, hvilede på et praktisk, realistisk grundlag. På denne baggrund nedsatte ministeren for kulturelle anliggender i maj 1965 et udvalg med den opgave at udarbejde forslag om oprettelse af en landsdelsscene i Sønderjylland. Forslaget, der skulle danne grundlag for statens og de pågældende kommuners endelige stillingtagen, er fremlagt i betænkning nr. 481 af marts 1968, hvori udvalget anbefaler, at der snarest muligt oprettes en permanent turnerende landsdelsscene med Sønderjylland som virksomhedsområde og således, at scenen er knyttet til landsdelen og ikke til en bestemt by, omend med en fastere tilknytning til Åbenrå af administrative og prøvemæssige grunde. Udvalget redegør nærmere for behovet for forestillinger på de større og mindre spillesteder i Nord- og Sydslesvig og forudsætter sluttelig, at der opføres et nyt teater i Åbenrå, medens teaterlokalerne de øvrige steder istandsættes.

Under hensyn til, at området er uden større byer, foreslår udvalget, at staten som et led i sin kulturelle indsats i Sønderjylland yder dækning for 75 pct. af driftsudskuddet ved en sønderjysk landsdelsscene, efter samme principper, som i henhold til lov af 17. maj 1961 om statstilskud til orkestre uden for hovedstadsområdet, jfr. § 3, pkt. 2, er godkendt for Sønderjyllands symfoniorkester.

Betænkningen har været forelagt for en række kommunale myndigheder m. v. i Sønderjylland og har i sommeren 1969 været drøftet på embedsmandsplan med repræsentanter for de lokale initiativtagere. Et forslag om en forsøgsmæssig igangsættelse af en turnerende sønderjysk landsdelsscene i mindre målestok er forelagt de lokale instanser til nærmere overvejelse af, om man på denne måde kan oparbejde den tilstrækkelige lokale interesse med henblik på en senere, etapevis opbygning af en landsdelsscene i overensstemmelse med betænkningens forslag.

Planerne for etableringen af en sønderjysk landsdelsscene befinder sig således endnu på det forberedende stade, og man har derfor på nuværende tidspunkt ikke anset det for rigtigt at optage bestemmelser i lovens tekst om, hvilken fordeling af udskuddet mellem staten og amtskommunen der bør være gældende i tilfælde af oprettelse af en sønderjysk landsdelsscene.

Bestemmelsen i 2. pkt. tager således i første række sigte på tilskudsfordelingen for en sønderjysk landsdelsscene.

Til § 12.

Den udvikling, der siden lov om teatre af 1963 er foregået i de områder, som dækkes af de tre

bestående landsdelsscener i Århus, Odense og Ålborg, har gjort det rimeligt at tage disse teatres formålsbestemmelse op til fornyet overvejelse. I Århus og Ålborg er der i de senere år opstået faste småteatre, og i finansåret 1969-70 er en udbygning af Den jyske Opera til landsopera påbegyndt, jfr. bemærkningerne til § 17. Landsdelsscenerne er således ikke længere ene om at opfylde teaterbehovet i hjembyen, og en publikumsundersøgelse ved landsdelsscenerne har desuden vist, at disse for en væsentlig del henter deres publikum fra teaterbyernes opland, jfr. nærmere herom ovenfor i bemærkningerne til § 11. Ved en ændring i formuleringen af landsdelsscenernes opgaver har man søgt at understrege teatrenes karakter af hovedteater for et større område, svarende til de nye amtskommuner.

Landsdelsscenerne har hidtil haft adgang til at opnå tilskud af bevillingen til faste teatres turneer, jfr. § 18 i teaterloven af 1963, idet hjemstedskommunerne anså udgifter ved en sådan rejsevirkomhed for at ligge uden for forudsætningerne for de kommunale tilskud. Når tilskudsbyrden lægges over på amtskommunen, må man vente, at udgifterne til turneer i landsdelen normalt vil indgå i den sædvanlige underskudsfordeling. Til dækning af udgifterne ved turneer uden for området, herunder landsdelsscenernes turneer i Sydslesvig, vil der kunne ydes støtte i henhold til §§ 14 og 15.

Ved udbygningen af Den jyske Opera med sigte på en musikdramatisk betjening af områder uden for hovedstaden vil det efterhånden være muligt at fritage landsdelsscenerne for en del af deres hidtidige forpligtelse til at give plads for regelmæssige opera- og balletforestillinger. Indtil Den jyske Opera har fået etableret egen scene i Århus, bør det dog påhvile Århus Teater at åbne adgang for landsoperaens forestillinger, ligesom de øvrige landsdelsscener for at opfylde kravet om alsidighed fortsat bør stille deres lokaler til rådighed i nødvendigt omfang til opførelse af musikdramatiske værker. Det må tillige forudsættes, at landsdelsscenerne fortsat står åbne for forestillinger af denne art, som gennemføres i samarbejde med Det kgl. Teater eller andre institutioner.

Til stk. 2.

Det hidtidige samarbejde med basis i „Landsdelsscenernes Samarbejdsudvalg“ har i den tidligere teaterlovs virkeperiode haft væsentlig betydning for landsdelsscenernes udvikling, og pligten til at samarbejde bør fortsat være fastslået i en lovbestemmelse, som omfatter også eventuelle nye landsdelsscener.

Til § 13.

Med den i § 11 omtalte ændring i tilskudsordningen, hvorefter de kommende amtskommuner står som eneste lokale tilskudsydere, vil en landsdelsscene ikke fortsat kunne drives som kommunal institution. Som tilskudsydende, budgetgodkendende myndighed bør vedkommende amtsråd have adgang til at godkende en landsdelsscenes vedtægter. Vedtægterne skal desuden godkendes af ministeriet for kulturelle anliggender, jfr. bestemmelsen i forslaget § 8, stk. 1.

Til stk. 2.

På grund af teaterdriftens særlige karakter vil en styrelse, sammensat af udelukkende amtskommunale repræsentanter, være mindre hensigtsmæssig. Med forslaget sigtes der imod at give også teaterinteresserede borgere adgang til i styrelsen at øve indflydelse på landsdelsscenernes virksomhed.

Til stk. 3.

Ifølge teaterloven af 1963 skal ministeriet for kulturelle anliggender godkende den kunstneriske leder, når bevilling blev udstedt til et selskab eller en institution m. v. og ikke til en enkeltperson. Kravet er opretholdt i forslaget § 8, stk. 3, ved meddelelse af tilladelse til andre end enkeltpersoner. Ved forslaget understreges landsdelsscenernes karakter af offentligt drevne teatre, og dette i forbindelse med de særlige opgaver, der hviler på landsdelsscenerne i henhold til § 12, gør det rimeligt at give ministeriet lejlighed til ved besættelse af en lederstilling på forhånd at udtale sig om, hvorvidt ansøgerne kan anses for kvalificerede til at lede en landsdelsscene.

Til §§ 14 og 15.

Turnévirksomhed.

I teaterlovens funktionsperiode er der sket en forbedring af den rejsende teatervirksomhed både i henseende til alsidighed i repertoiret og forestillingernes kvalitet. Tilstanden på dette område var imidlertid meget ringe, da loven trådte i kraft, og man må se i øjnene, at en væsentlig forøgelse af de midler, der stilles til disposition for turnévirksomheden, vil være påkrævet, hvis man skal kunne nå frem til en virkelig tilfredsstillende betjening af det stadigt voksende teaterpublikum i de egne af landet, hvor publikum ikke eller kun sjældent har mulighed for at besøge de faste teatre. For at denne opgave skal kunne løses, vil det i øvrigt sikkert være nødvendigt at give den største turnerende virksomhed, „Det danske Teater“, mulighed for inden for en

nærmere fremtid at få rådighed over faste prøve-lokaler og for engagement af et fast ensemble, hvilket ikke har været gørligt inden for rammerne af de hidtidige dispositionsbeløb.

Statsstøtten til det rejsende teater (gældende lovs §§ 16 og 18) har i finansåret 1969-70 udgjort 3.780.000 kr.

Til § 14.

Bestemmelsen modsvarer § 16, stk. 1-3 i den gældende lov. Ud over enkelte mindre ændringer af sproglig og redaktionel art er bestemmelsen i forhold til den nuværende ændret på følgende punkter:

Man har forladt den gældende lovbestemmelses opdeling i et stk. 1 og et stk. 3, omhandlende henholdsvis enkelte turneer og større teatervirksomheder, der arbejder med årlige budgetter. Sondringen har ikke haft betydning ved den praktiske administration af loven. Den gældende lovs § 16, stk. 3, tog særligt sigte på „Det danske Teater“. I lovforslaget har man fundet det naturligt særskilt at nævne denne institution, der varetager langt den største del af den samlede turnerende virksomhed.

Med hensyn til støttens form har det vist sig, at hjemmelen til at yde lån til turneer ikke er blevet anvendt. Årsagen er, at omkostningsforholdene for det rejsende teaters vedkommende i de senere år har udviklet sig således, at turnéforestillinger ikke længere kan gennemføres uden tilskud eller garantier. Muligheden for at yde lån er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

Støtte til de enkelte turneer bør efter de senere års erfaringer ydes med ca. 60 pct. af det godkendte udgiftsbudgettal.

Det i den gældende lovbestemmelses stk. 2 omhandlede spørgsmål om lån til anskaffelse og modernisering af teknisk udstyr behandles nu under kap. 3.

Det kan endelig nævnes, at den gældende lovs hjemmel i § 18 til at yde støtte til faste teatres turneer ikke er foreslået bibeholdt som selvstændig bestemmelse, idet den turnerende virksomhed bør behandles under ét.

Til § 15.

Den nuværende lovs § 16, stk. 4, hjemler mulighed for de rejsende teatre til at oprette et fællesorgan for den turnerende teatervirksomhed med det formål at arbejde for en hensigtsmæssig tilrettelægning og gennemførelse af teatrenes forestillinger. Bestemmelsen blev indsat i teaterloven af 1963 på baggrund af, at man ikke var nået til enighed i teaterkommissionen af 1961 om oprettelse

af et rigsteater efter svensk og norsk mønster. I tiden siden teaterlovens vedtagelse er debatten fortsat mellem tilhængere og modstandere af rigsteater-tanken, og enighed har stadig ikke kunnet opnås. På grundlag af forhandlinger, som ministeriet har ført med de interesserede parter, stilles der nu forslag om, at det pålægges de turnerende teatre at løse deres opgaver i samarbejde. Med dette for øje og med særlig henblik på en hensigtsmæssig tilrettelæggelse og koordinering af turnévirksomheden skal de rejsende teatre efter forslaget drage omsorg for, at der oprettes et samarbejdsudvalg, hvori såvel publikumsorganisationerne som de rejsende teatre skal være repræsenteret. Det er hensigten, at også de faste teatre, der udsender turnéforestillinger, skal være med i samarbejdsudvalget for at opnå den størst mulige koordination, således at man undgår, at nogle byer eller områder forsømmes, og andre i løbet af kortere perioder får besøg af en hel række teaterforestillinger. Foruden de egentlige turnéteatre, Det kgl. Teater, Gladsaxe Teater og lands-scenerne, bør også den i § 17 omhandlede landsopera være repræsenteret. På publikumssiden bør organisationer som Danmarks Teaterforeninger, Sønderjysk Teaterforening og Arte være repræsenteret.

Samarbejdsudvalget kan ud over den koordinerende virksomhed bl. a. varetage informationsvirksomhed f. eks. ved at udsende brochurer og lign.

Omkostningerne ved drift af samarbejdsudvalget kan anslås til ca. 200-250.000 kr.

Både af hensyn til publikumsbetjeningen og for at opnå et rimeligt udbytte af de offentlige midler, det har vist sig nødvendigt at investere i turnévirksomheden, må man lægge afgørende vægt på, at det ovenfor skitserede samarbejde bliver effektivt. En forudsætning herfor er det, at så vidt muligt alle turnerende teatre deltager i det. Det er derfor i stk. 2 bestemt, at statsstøtte til turnévirksomhed er betinget af, at den enkelte virksomheds forestillinger tilrettelægges og gennemføres i forståelse med samarbejdsudvalget.

Til § 16.

Teater for børn og unge.

Udviklingen inden for området teater for børn og unge er i de år, der er forløbet siden den gældende lovs ikrafttræden bl. a. kendetegnet ved, at der er opstået flere velbesøgte børneteatre, der især opfører forestillinger for mindre børn. Statsstøtte til disse teatre har i begrænset omfang været ydet af bevilingerne til rejsende teatre (§ 16) og til anden teatervirksomhed (§ 17). Man finder det naturligt, at

støtten til børneteatrene fremtidig ydes med hjemmel i de i dette kapitel optagne bestemmelser om teater for børn og unge.

Institutionen Dansk Skolescene, der tidligere har stået for den væsentlige del af teatervirksomheden for børn og unge, er i december 1968 trådt i frivillig likvidation efter en periode med betydelige økonomiske vanskeligheder. Institutionen producerede forestillinger, der blev spillet for skolebørn i Storkøbenhavn samtidig med, at en del af forestillingerne blev sendt på turné i provinsen. Samtidig administrerede Dansk Skolescene en billetkøbsordning, hvorved der gennem et system af tillidsmænd på skolerne blev tilbudt skolebørn teaterabonnementer til de eksisterende teatres forestillinger. Forud for likvidationen havde der gennem nogle år fra flere sider været rettet kritik mod institutionen både på grund af dens repertoirevalg og på grund af flere af forestillingernes utilfredsstillende kunstneriske niveau.

Der er også rejst tvivl om det hensigtsmæssige i Dansk Skolescenes ledelsesstruktur. Institutionen blev ledet af en direktør, en styrelse, hovedsagligt bestående af repræsentanter for de tilskudsgivende myndigheder: stat og kommune samt et repræsentantskab i det væsentlige bestående af pædagoger udpeget af lærerorganisationerne. Man har kritiseret, at pædagogerne i repræsentantskabet ifølge institutionens vedtægt har haft den afgørende indflydelse på repertoiret, idet man har hævdet, at den kunstneriske ledelse alene burde bære det kunstneriske ansvar.

I en fra Teaterrådet modtaget indstilling går rådet ind for etableringen af et børne- og ungdomsteater med fuld kunstnerisk frihed for dets leder. Samtidig går man ind for øget støtte til de bestående børneteatre og til særproduktioner af børneforestillinger på de almindelige teatre. Man anbefaler endvidere, at landsdelsscenerne pålægges et særligt ansvar for produktion og udsendelse af børneteaterforestillinger inden for deres områder, ligesom rådet går ind for, at man i øget omfang sender teater ud på skolerne som led i undervisningen.

Efter ministeriets opfattelse bør man ikke oprette en institution til afløsning af Dansk Skolescene. Man bør i stedet bygge videre på den igangværende udvikling i retning af oprettelse af børneteatre, hver med deres kunstneriske ansigt, således som i voksen-teatret. Samtidig bør der stilles øgede midler til rådighed, således at kvaliteten af produktionerne bliver bedst mulig. Børnenes første møde med den dramatiske kunst bør være et møde med kunstneriske præstationer af højeste kvalitet.

På produktionssiden bør man have mulighed for

at støtte teaterforestillinger for børn produceret både af egentlige børneteatre og af bestående voksen-teatre, herunder landsdelsscenerne, der har tilkendegivet interesse for at tage disse opgaver op. Aldersgruppen over 14 år betjenes formentlig bedst, ved at man skaffer dem adgang gennem billetkøbsordninger til de almindelige teaterforestillinger.

For de mindre børn i alderen indtil 9 år vil behovet formentlig kunne dækkes af de bestående faste og turnerende teatre og evt. fremtidige nye børneteatre. Vanskelighederne — også med hensyn til egnet dramatik — er størst med hensyn til børn i alderen fra ca. 9 år til ca. 14 år. Der er efter Dansk Skolescenes likvidation behov for særlige produktioner for denne aldersgruppe.

Det er under alle omstændigheder vigtigt, at man ved administrationen af de midler, der forudsættes stillet til rådighed til teater for børn og unge, søger at fremskaffe et udbud af alsidigt og talentfuldt børneteater i en god fremførelse for børn og unge indtil det alderstrin, hvor behovet for særproducerede forestillinger ophører. Både de nuværende faste og rejsende teatre, landsdelsscenerne og evt. også Det danske Teater kan medvirke ved at skabe det størst mulige varierede udvalg af børneteaterforestillinger på et kvalitativt højt niveau. Det vil desuden være værdifuldt, om der kommer en udvikling i gang, hvor teaterforestillinger, således som foreslået af teaterrådet, opføres på skolerne med efterfølgende diskussioner med skuespillere m. v.

På formidlingssiden er der ved en ændring af bestemmelsen om billetkøbsordninger, jfr. forslaget § 27, åbnet mulighed for, at alle skoleelever, også 1.-7. klassetrin, kan gå i teatret på billige vilkår. I Storkøbenhavn vil det være naturligt, at teater- og musikorganisationen Arte, der hidtil har administreret ungdomsabonnementer for unge under uddannelse fra det 18. år, udvider sin virksomhed til at omfatte også de yngre aldersgrupper, der hidtil har modtaget tilbud fra Dansk Skolescenes billetkøbsordning. I øvrigt er der fremdeles adgang for de enkelte teatre til at oprette egne billetkøbsordninger. I provinsen har Danmarks Teaterforeninger givet tilsagn om at medvirke ved formidlingen af teater for børn og unge. I landsdelsscenebyerne forventes formidlingen af teater for børn og unge fortsat og evt. udbygget.

De økonomiske konsekvenser af en målsætning, der søger at fremme et øget udbud af teaterforestillinger for børn og unge, kan under de givne bevillingsmæssige rammer opgøres på følgende måde. I finansåret 1969-70 ydes der i alt 1.680.000

kr. til skolescene- og børneteaterformål fordelt således:

Faste rejsende børneteatre (med hjemmel i den nuværende teaterlovs § 16 og 17)	700.000 kr.
Til hver af skolescenerne ved landsdelsscenerne i Odense, Ålborg og Århus 60.000 kr., i alt	180.000 -
Til Dansk Skolescene	800.000 -
	<hr/>
I alt	1.680.000 kr.

På forslaget til finanslov 1970-71 er søgt en bevilling på 925.000 kr. til skolescenevirksomhed og teater for børn og unge.

Møregiften i forbindelse med den reviderede lovs ikrafttræden er skønsmæssigt anslået til 1.170.000 kr., således at den samlede bevilling til børne- og ungdomsteaterformål ved lovens ikrafttræden forudsættes at skulle udgøre 2.095.000 kr.

Der er i lovforslagets § 16 åbnet mulighed for til lige at yde tilskud til teaterpædagogisk virksomhed for børn og unge. Bestemmelsen tilsigter at give muligheder for at støtte initiativer, der går ud på at give børn og unge større kendskab og indsigt i den dramatiske kunst i vid betydning, f. eks. kan de hidtil ydede tilskud til det oplysningsarbejde, der udføres af skolescenerne ved de 3 landsdelsscener ydes med hjemmel i denne bestemmelse. Men også nye initiativer, som f. eks. diskussioner og demonstrationer på skolerne af drama fra forskellige epoker, skuespillets teknik, teaterhistorie, pædagogisk drama m. m. kan tænkes støttet med hjemmel i denne bestemmelse.

Til § 17.

Opera- og balletvirksomhed.

Efter stk. 1 kan der ydes tilskud til en udbygning af Den jyske Opera til en landsopera.

Med virkning fra finansåret 1969-70 er der på finansloven tilvejebragt hjemmel for oprettelsen af en sådan landsoperavirksomhed, der kan bidrage til dækning af behovet for musikdramatik uden for hovedstadsområdet. Udbygningen vil blive gennemført ved en væsentlig udvidelse af Den jyske Opera, herunder især dennes turnévirksomhed.

Landsoperaen skal — foruden at være produktionssted for traditionel opera og ballet — have mulighed for at tage en eksperimenterende virksomhed op inden for den musikdramatiske kunst. Ved den videre udbygning af Den jyske Opera til landsopera vil mulighederne for et samarbejde med landsdelsscenerne og landsdelsorkestrene blive taget op til overvejelse.

Bestemmelsen i stk. 2 om anden opera- og balletvirksomhed svarer til den gældende teaterlovs § 23, idet man dog ikke har anset det for nødvendigt udtrykkeligt i lovteksten at nævne det selvfølgelig, at de tilskudsmodtagende institutioner eller organisationer skal have en rimelig mulighed for at udøve virksomheden på kunstnerisk betryggende måde.

Tilskud med hjemmel i teaterlovens § 23 har — bortset fra støtten til Den jyske Opera — i de forløbne år været ydet til en række stærkt varierende arrangementer, f. eks. til opera- og balletgæstespil i Falkoner Centret og til små grupper musikdramatiske opførelser, i nogle tilfælde virksomhed af eksperimentel karakter.

Til §§ 18 og 19.

Anden teatervirksomhed.

Bestemmelserne i §§ 18 og 19 erstatter § 17 i kapitel 4 i teaterloven af 1963, hvorefter der i særlige tilfælde kan ydes støtte til anden teatervirksomhed end den i kap. 2 og 3 omtalte.

I bemærkningerne til forslaget til 1963-loven er det anført, at bestemmelsen under de eksisterende forhold tager sigte på de københavnske privatteatre, og at det principielt er ønsket, at disse teatre i kraft af de i øvrigt i loven foreslåede støtteforanstaltninger (abonnementsordninger, lån m. v.) skal kunne klare sig uden direkte udbetalt statsstøtte. Den gældende bestemmelse tager derfor primært sigte på støtte i akutte nødsituationer eller kriser, hvor øjeblikkelig hjælp er nødvendig for at undgå lukning af et teater. Kun subsidiært sigter bestemmelsen på ydelse af underskudsdekning bagud sæson for sæson.

Siden teaterlovens ikrafttræden har stigende udgifter medført vanskeligheder for såvel de større som de mindre privatteatre, og kun ganske enkelte har til i dag klaret sig uden støtte fra det offentlige. Især har de mindre teatre ikke kunnet holdes i gang, og til disse har det været nødvendigt at yde løbende driftsstøtte. Om tilskuddene til disse teatre henvises til anm. sp. 2481-82 til finanslov 1968-69 og anm. sp. 2661-62 til finanslov 1969-70, hvor det ad finanslovskonto 61. Anden teatervirksomhed § 17 hedder, at der af kontoen ydes driftsstøtte til et antal mindre teatre, medens støtte til større teatre i en akut nødsituation ydes af en særlig garanti-sum, som for tiden andrager 600.000 kr. (for 1969-70 ekstraordinært forøget med 200.000 kr.). — Endvidere henvises til anmærkningerne sp. 2513-14 ad finanslov 1968-69, § 21, tekstanmærkning nr. 5, hvor det hedder: „I medfør af teaterlovens § 17

kan der ydes støtte til såkaldt anden teatervirksomhed. Efter denne bestemmelse ydes løbende tilskud til en række faste mindre teatre, men der er behov for herudover at kunne yde støtte i en akut nødsituation for de tilbageværende større teatre for at forhindre, at endnu et teater nedlægges“.

Ved revisionen af støtteordningen må det primære mål fortsat være at skabe rammer for, at de private teatre kan eksistere og trives ved siden af de øvrige teatre.

Udviklingen vedrørende teatrenes økonomi både her i landet og i de fleste vestlige lande viser imidlertid, at stigningen i billetindtægter ikke kan følge med over for stigningen i teatrenes udgifter til lønninger, produktion, bygninger m. v., og afstanden mellem indtægter og udgifter øges år for år, således at man kun i meget specielle tilfælde vil kunne regne med, at teatervirksomhed kan være en forretning med egentlige indtjeningsmuligheder.

Af hensyn til den samfundsmæssige betydning af disse frie teatres eksistens og virke inden for den samlede teaterproduktion og for at sikre dem bedre konkurrencevilkår bør der derfor ad lovgivningsvejen skabes mulighed for at yde dem øget støtte fra det offentlige.

Teaterrådet har foreslået indført en automatisk virkende støtteordning for de pågældende teatre, baseret på objektive kriterier. Ifølge dette forslag skulle enhver teatervirksomhed, der omfattes af §§ 20 og 21, og som opfylder de almindelige støttebetingelser i §§ 7-10, efter anmodning kunne få udbetalt en statsstøtte beregnet som:

- a) $\frac{3}{4}$ af de samlede godkendte driftsudgifter for bygningen;
- b) forskellen mellem den indtægt, teatret har opnået ved salg af billetter i sæsonabonnement og den indtægt, teatret ville have opnået, såfremt disse billetter var solgt i frit salg.

Herudover skulle teatrene kunne få yderligere statsstøtte efter sken. På grundlag af en regnskabsmæssig opgørelse senest ved udgangen af den 3. sæson, efter at et teater er begyndt at oppebære statsstøtte, skal der, hvis der foreligger overskud, evt. ske tilbagebetaling til statskassen af udbetalt tilskud.

Rådet er af den opfattelse, at man alene med en automatisk virkende støtteordning kan skabe en sådan økonomisk sikring af teatrene, at den kunstneriske frihed kan opretholdes.

Rådets forslag har været genstand for nøje overvejelse i ministeriet. Både af økonomiske og af principielle grunde har man imidlertid ment at måtte foretrække et støttesystem, der overlader

F. t. l. om teatervirksomhed.

afgørelsen af, om støtte skal ydes, når de generelle betingelser er opfyldt, til ministerens skøn over virksomhedens økonomiske behov og dens betydning. Det er overordentlig vanskeligt at overskue, hvilke udgifter en gennemførelse af Teaterrådets forslag ville udløse, og man finder det i øvrigt vanskeligt at acceptere en ordning, som ville forpligte staten til udbetalinger også til Teatervirksomheder, der ikke er i eller venter at komme i økonomiske vanskeligheder, og for hvilke støtten derfor ville kunne komme til at virke som en rentefri kassekredit.

Mens man således har fundet at måtte gøre ydelsen af støtte til de her omhandlede teatre afhængigt af et skøn, har man ved den nærmere udformning af støtteordningen tilstræbt en vis objektivisering med hensyn til fastsættelsen af statsstøttens omfang.

Forslaget tager i første række sigte på en forbedring af støttemulighederne for de større privatteatre, således at disse kan fortsætte under den hidtidige helarlige driftsform.

Men også de siden 1963-lovens ikrafttræden opdukede små teatre bør kunne støttes i videre omfang, end det hidtil har været muligt. De beløb, der har kunnet ydes, har ikke været tilstrækkelige til at muliggøre engagement til rimelige lønninger af tilstrækkelig kvalificeret personale. Som et fornyelseselement har disse teatre en vigtig funktion i dansk teaterliv, og der bør derfor skaffes dem rimelige økonomiske vilkår.

På den anden side bør statsstøtten til det enkelte teater inden for denne kategori naturligvis ikke anvendes til kunstigt at holde et foretagende i live, som ikke længere er i besiddelse af evnen til at bevare sin karakter af nyskabende værksteds- eller eksperimentalteater.

Bestemmelserne er også beregnet på at kunne bringes i anvendelse til støtte af teatervirksomhed inden for en begrænset periode og til støtte af enkelte produktioner, der fremføres på eksisterende teatre eller i særlige lokaler enten af teatergrupper eller som gæstespil o. lign.

Ved udøvelsen af skønnet over, om en teatervirksomhed skal have støtte, benytter ministeriet Teaterrådet som rådgiver.

Til § 18.

Det fremgår af bestemmelsen, at lovforslagets regler om støtte til „anden teatervirksomhed“ ikke omfatter landsdelsscenerne, turnéteatrene, teatre for børn og unge og opera- og balletvirksomhed. Af forslaget systematik følger endvidere, at reglerne heller ikke kan anvendes på amatørscenerne. Støtte-

området er herefter i det væsentlige de større københavnske privatteatre, de mindre scener i og uden for København, værkstedsteatre og forsøgs- og eksperimentalvirksomhed som den, der udøves af forskellige grupper.

Statsstøtten ydes som tilskud eller garanti, omfattende en driftsperiode på indtil 1 år. I almindelighed vil der antagelig blive tale om støtte til et teaters virksomhed gennem en sæson, men bestemmelsen udelukker ikke, at der kan ydes støtte til produktion af en enkelt forestilling og opførelserne af denne.

Til § 19.

Af stk. 1 fremgår det, at der, når afgørelse er truffet om, at et teater skal have støtte efter §§ 18-19, normalt skal ydes et tilskud på halvdelen af de af ministeren godkendte driftsudgifter på bygningen samt halvdelen af forskellen mellem den indtægt, teatret har opnået ved salg af billetter i sæsonabonnement og den indtægt, teatret ville have opnået, såfremt disse billetter var solgt i frit salg.

Under driftsudgifter for bygningen indgår for lejede lokalers vedkommende den godkendte husleje, udgifter til almindelig vedligeholdelse og til lys, varme og rengøring, bygningsforsikring, skatter og afgifter vedrørende bygningen samt lønninger vedrørende driften af bygningen. Udgifter til andre lønninger og til afskrivninger tænkes ikke medregnet.

Når ejere af bygninger selv driver teatervirksomhed, indgår i stedet for husleje, afdrag og forrentning af lån mod sikkerhed i ejendommen samt et beløb til rimelig forrentning af egenkapitalen.

Bestemmelsen om, at de udgifter, der udgør grundlaget for tilskudsberegningen, skal godkendes af ministeren, indebærer, at man vil kunne afslå at yde tilskud i forhold til eksorbitant høje huslejebeløb for lejere eller for ejere der selv driver teater i de pågældende teaterlokaler.

Forslaget om driftstilskud til teatrets abonnementsbilletsalg bygger på den erfaring, at et veludviklet abonnementsssystem er af overordentlig stor værdi for stabiliteten i et teaters drift. Støtte til abonnementsordninger er i enhver henseende en tilfredsstillende støtteform. Den er relativt billig, og den udbetales kun i det omfang, den virkelig bliver til nytte, d. v. s. når der sælges billetter i abonnement. Heller ikke byder den på særlige administrative vanskeligheder. Ved gennemførelsen af en tilskudsbestemmelse, der giver teatret dækning for en del af det „tab“, som det lider ved rabatterne på abonnementsbilletterne, styrker man teatrenes vilje og evne til at sikre sig en størst mulig abonne-

mentskreds, og man opnår således såvel at yde teatret økonomisk støtte som at stimulere teaterbesøgene.

Bestemmelsen om, at ministeren skal godkende det prismæssige grundlag for tilskudsberegningen, tilsigter at hindre teatrene i på egen hånd gennem fastsættelse af billetpriserne at fastlægge omfanget af dette tilskud.

Efter erfaringerne fra de senere år skulle der være mulighed for, at støtten efter stk. 1 i almindelighed kan sikre driften af de større teatre. I modsat fald vil der efter stk. 2 kunne ydes teatrene en supplerende støtte, fastsat skønsmæssigt.

Den nævnte bestemmelse i stk. 2 vil i øvrigt navnlig have betydning for de mindre teatervirksomheder. Disse teatre vil oftest have så små bygningsudgifter, at en støtteordning alene baseret på stk. 1, langt fra vil kunne sikre deres drift. De samlede tilskud til de enkelte mindre teatre bør formentlig som hidtil fastsættes på grundlag af en almindelig vurdering af virksomhedernes budgetter. Hvis teatrene skal kunne fortsætte, må der imidlertid kunne stilles større midler til rådighed, end det hidtil har været tilfældet.

Støtte efter stk. 2 forudsættes ydet af en på finansloven bevilget rådighedssum.

Et betydningsfuldt led i den samlede tilskudsordning er den i stk. 3 optagne bestemmelse, hvorved man har søgt at sikre, at en teatervirksomhed ikke opnår urimelig fordel af støtteordningen. Der foreslås her, at de støttemodtagende teatervirksomheder efter hver driftsperiode aflægger regnskab, og at et eventuelt driftsoverskud skal anvendes til tilbagebetaling til statskassen af udbetalt tilskud. Ministeren skal dog kunne undlade at stille krav om tilbagebetaling i den udstrækning, overskudsbeløbet skønnes nødvendigt for teatrets fortsatte drift.

Til § 20.

Almindelig kulturformidlende virksomhed.

I en redegørelse for folketinget vedrørende nogle kulturpolitiske problemer udtalte daværende kulturminister Bodil Koch den 8. marts 1967 (Folketingstidende 1966-67, forhandlingerne I, 2. samling, sp. 2361-2371), at man i stedet for at gennemføre en lov om statsstøtte til kulturcentre burde overveje at give de allerede bestående kulturelle institutioner mulighed for at udfolde „kulturcenterlignende“ virksomhed. I tilslutning til dette synspunkt finder man det rimeligt, at der åbnes mulighed for, at de teatre, der har de fornødne bygningsmæssige og personalemæssige forudsætninger for at tage bredere kulturformidlende opgaver op, kan

gøre dette med den virkning, at denne særlige virksomhed tages i betragtning ved fastsættelsen af statsstøtten til teaterdriften efter reglerne i lovforslagets kapitel 2. På tilsvarende måde er der i de senest gennemførte museumslove, lov nr. 272 og lov nr. 273 af 18. juni 1969 givet museerne mulighed for at påtage sig en almindelig kulturformidlende virksomhed med tilskud efter disse love.

De aktiviteter, der tænkes på, er eksempelvis kunststudstillinger, musikarrangementer, litteraturaftener og filmforevisninger, jfr. betænkning nr. 412 af 1966 om kulturcentre.

Man har fundet det naturligt i den foreslåede bestemmelse at fastslå, at der kun kan ydes statsstøtte efter teaterloven til et teaters almindelige kulturformidlende arbejde, hvis det er af begrænset omfang. Det forudsættes således, at teaterdriften stadig skal være det væsentlige for den pågældende institution.

For landsdelsscenernes vedkommende vil statsstøtte til udgifter vedrørende anden kulturformidlende virksomhed end teateropførelser kun kunne ydes, når disse udgifter er optaget i de af amtsrådene godkendte budgetter.

Til kapitel 3.

Teaterbygninger og teknisk udstyr.

Den gældende teaterlovs bestemmelse i § 19, stk. 1, om lån til selvejende institutioners optagelse af teaterbygninger blev gennemført, for at man i påkommende tilfælde kunne forhindre, at en teaterbygning blev inddraget til anvendelse for andre formål. Den har imidlertid endnu ikke været anvendt, omend der har været gjort forsøg herpå. Bestemmelsen har dog spillet en vis rolle i forbindelse med de bestræbelser, der førte til sikringen af det gamle Betty Nansen Teater, som nu ejes af en selvejende institution, der udlejer det til Ungdommens Teater.

Siden teaterlovens ikrafttræden har der ikke fundet nogen definitiv nedlæggelse sted af teaterbygninger i København.

Mulighederne for lån til større anskaffelser og modernisering af teknisk udstyr (§ 16, stk. 2, og § 17, stk. 3) er blevet fuldt udnyttet i den udstrækning, der på finansloven har været stillet midler til rådighed for formålet. De bevilgede beløb er anvendt til fordel for såvel de faste teatre som de turnerende teatre.

Statsstøtten til forbedring af teaterlokaler og indretning af nye teaterlokaler for den turnerende virksomhed (§§ 20 og 21) har på grundlag af et undersøgelses- og udvalgsarbejde koncentreret sig

om istandsættelse og modernisering af de eksisterende teaterbygninger.

Efter teaterlovens ikrafttræden er der ikke ved hjælp af statslån opført nye bygninger udelukkende eller hovedsagelig med teaterdrift for øje.

Om teaterbygningerne i almindelighed kan det for de faste sceners vedkommende konstateres, at behovene for bygningsmæssige og tekniske moderniseringer fortsat er betydelige. For de af det turnerende teater benyttede scener uden for København er behovene for forbedringer endnu større.

I henhold til den gældende lovs § 19, stk. 2, er der til forbedringer m. v. af faste teatre bevilget et samlet lånebeløb på ca. 3 mill. kr. inden for lovens funktionsperiode.

Til større anskaffelser og modernisering af teknisk udstyr i henhold til lånebestemmelserne i den gældende lovs § 16, stk. 2, og § 17, stk. 3, er der i finansårene 1964-70 bevilget lån til en række forskellige teatervirksomheder med følgende samlede beløb:

Faste teatre	625.000 kr.
Turnerende teatre	675.000

Til forbedring af teaterlokaler m. v. for den turnerende virksomhed (§ 20) er der hidtil kun i ret begrænset omfang ydet lån. Der er i finansåret 1969-70 afsat en bevilling på 1,5 mill. kr. i dette øjemed.

I nærværende kapitel foreslås dels en forenklet udformning af bestemmelserne om teaterbygningsstøtte, dels en udvidelse af støttemulighederne, bl. a. således at der åbnes mulighed for støtte til opførelse eller indretning af bygninger for faste teatre.

Endvidere er de hidtidige bestemmelser om lån i henhold til den gældende teaterlovs § 16, stk. 2, og § 17, stk. 3, af praktiske grunde foreslået overført til nærværende kapitel.

Til § 21.

Bestemmelserne bygger på §§ 19, stk. 1, og 22, stk. 2, i den gældende lov, men indfører som noget nyt en almindelig hjemmel for ydelse af lån til opførelse af nye teaterbygninger. Det foreslås endvidere, at der kan ydes lån til opførelse og erhvervelse af teaterbygninger ikke blot til fordel for selvejende institutioner, men også for selskaber og kommunale institutioner.

Vedrørende forslaget om lån til opførelse af teaterbygninger bemærkes, at det forekommer ønskeligt, at der tilvejebringes en sådan hjemmel, f. eks. med henblik på opførelsen af nye teaterbygninger i provinsen, hvor manglen på egnede lokaler

til teaterformål mange steder er meget følelig. Bestemmelsen vil også kunne få betydning i tilfælde af, at der til sin tid viser sig at være behov for opførelsen af en særlig bygning til den kommende landsopera.

Endelig kunne bestemmelsen tænkes bragt i anvendelse i forbindelse med en eventuel gennemførelse af tanker, som har været fremme om etablering af en selvstændig eksperimentalscene med alle muligheder for fleksibel usnyttelse til brug for eksperimenterende teatergrupper uden eget teater, eller af teatre, der ikke på deres egen scene har mulighed for at imødekomme de nødvendige tekniske krav.

Den foreslåede udvidelse af kredsen af låntagere er begrundet i praktiske hensyn og skønnes uden betænkelighed, når selskabets eller institutionens vedtægter — som foreslået — skal godkendes af ministeren.

Det forudsættes, at ydelse af lån efter denne bestemmelse sker på grundlag af de bevilgende myndigheders tilslutning i de enkelte tilfælde.

Til § 22.

I stk. 1 foreslås en sammenfatning og en forenklet udformning af reglerne i den gældende teaterlovs §§ 19, stk. 2, 20, stk. 1, og 21. Man har ikke fundet det nødvendigt at opretholde reglerne i § 19, stk. 2, og i § 21 om, at lån kun kan ydes til en selvejende institution (eller en bevillingshaver).

Bestemmelsen omfatter såvel de faste teatres bygninger som de bygninger, der anvendes af det turnerende teater.

Vedrørende arbejdet med indretning og forbedring af bygningerne for det rejsende teater henvises til de almindelige bemærkninger til dette kapitel. Det vil være af afgørende betydning, at der i de kommende år tilvejebringes rådighedsbevillinger af passende størrelse til dette formål, således at man i løbet af en kortere årrække kan få rådet bod på de meget betydelige mangler ved lokalerne, som i dag i høj grad hæmmer det turnerende teaters arbejde.

Bestemmelsen i forslagets stk. 2 svarer til gældende lovs § 20, stk. 2.

Til § 23.

Bestemmelsen i stk. 1 erstatter reglerne i teaterlovs §§ 16, stk. 2, og 17, stk. 3, med den ændring, at forslaget ikke er begrænset til „større“ anskaffelser som i de gældende regler.

Med hjemmel i denne bestemmelse vil der også kunne ydes lån til transportable teaterscener og deres tekniske udstyr.

Bestemmelsen i stk. 2 om anskaffelse af teknisk

udstyr til udlån til visse teatervirksomheder er begrundet med, at det ofte vil være urimeligt og uøkonomisk, at der ydes de turnerende teatre og andre mindre teatervirksomheder lån til muliggørelse af, at de selv kan anskaffe teknisk materiel, navnlig lysanlæg. Dette kan medføre, at relativt kostbare anlæg periodevis ikke benyttes af ejeren, samtidig med at andre teatervirksomheder i sådanne perioder med store udgifter må leje lysanlæg el. lign. eller må anmode staten om lån til erhvervelse af anlæg, der måske også kun vil blive udnyttet periodevis. Fremfor at udstyre samtlige de nævnte teatervirksomheder med et optimalt — hurtigt forældeligt — teknisk udstyr, må det foretrækkes, at en under ministeriet eller eventuelt teaterrådet etableret institution eller central sættes i stand til ved hjælp af en særlig bevilling at indkøbe teknisk materiel af den nævnte art, således at centralen som ejer administrerer teatrenes brug af materiellet med ligelig hensyntagen til de interesserede teatervirksomheder. Denne opgave kunne muligvis også henlægges til det i § 15 omhandlede samarbejdsudvalg for turnéteatrene. Dens løsning skulle under alle omstændigheder ikke nødvendiggøre etablering af noget større administrativt apparat.

Til § 24.

Som omtalt foran i bemærkningerne till § 11-13 kan landsdelsscenernes udgifter til hovedistandsættelser og forbedringsarbejder m. v. optages på budgetterne — eventuelt fordelt over to eller flere år — og dækkes efter den sædvanlige regel om underskudsfordelingen. På tilsvarende måde kan udgifter til forrentning og afdrag af tidligere optagne lån til bygningsarbejder m. v. indgå i fordelingen. Motiveringen for denne ordning er ønsket om at lette landsdelsscenernes muligheder for at foretage større istandsættelses- og fornyelsesarbejder uden at måtte gå vejen over det private lånemarked med merudgifter til dækning af kurstab og renteudgifter til følge.

Egentlige investeringsudgifter til erhvervelse, herunder arealerhvervelser, og opførelse af nybygninger, til disses indretning med inventar og installationer og til bygningsudvidelser og tekniske nyanlæg m. v. finder man det derimod ikke rimeligt at dække over de årlige budgetter og regnskaber. Landsdelsscenerne har ikke hidtil haft mulighed for at tage sådanne større anlægsarbejder op til realitisk overvejelse, uanset af de bestående landsdels-sceneyngninger allerede på nuværende tidspunkt er mere eller mindre utilstrækkelige som rammer om en tidssvarende teatervirksomhed. Ved forslaget gives der landsdelsscenerne mulighed for at opnå

lån af statskassen. I betragtning af landsdels-scenernes karakter af offentligt drevne institutioner vil det være rimeligt at stille sådanne lån til rådighed uden forrentning og afdrag, hvorved man samtidig undgår en situation af dobbeltrefusion for forrentning og afdrag på statslånene. Det må herved forudsættes, at lån ydet af den pågældende amtskommune til samme formål på tilsvarende måde ydes som rente- og afdragsfrie. Viser der sig herudover behov for optagelse af private lån, vil disse kunne forrentes og afdrages over landsdels-scenernes budget og regnskab efter reglerne i § 11, stk. 1.

Til § 25.

Det vil ikke være muligt i loven detaljeret at angive vilkårene for de lån, der kan blive tale om i de forskelligartede tilfælde, der er omtalt i §§ 21-24. og der er derfor som stk. 2 optaget en hjemmel for ministeren for kulturelle anliggender til at give nærmere regler herom, om fornødent efter forhandling med finansministeriet og folketingets finansudvalg.

Det overvejende antal lån, ydet i henhold til den gældende teaterlov, har været bevilget med rente- og afdragsfrihed i 5 år og med bestemmelse om, at vilkårene tages op til fornyet overvejelse efter udløbet af 5-års perioden.

Et særligt problem foreligger i tilfælde, hvor et aktieselskab (som teaterbygningsejer) modtager statslån til forbedringer eller teknisk udstyr. I henhold til aktieselskabsloven vil selskabet have pligt til at afskrive lånebeløbet i takt med den pligtige afskrivning på forbedringer eller anskaffelser, hvor til lånet er anvendt.

Resultatet vil da normalt blive, at det til den årlige afskrivning svarende beløb af låntageren overvæltes på den, der som lejer driver teatervirksomheden, i form af en husleje-forhøjelse. Dette vil ofte være uhensigtsmæssigt, både hvis det medfører, at staten må forøge sit tilskud til teatervirksomheden tilsvarende, og når konsekvensen bliver, at et teater, der ikke kan opnå statstilskud, kommer i økonomiske vanskeligheder.

I sådanne tilfælde bør der formentlig (med bevilgningssmyndighedernes tilslutning) være mulighed for at etablere en ordning, hvorefter statslånet nedskrives over en årrække uden kontant modydelse. Også for andre selskaber eller institutioner vil en sådan ordning kunne komme på tale.

Til kapitel 4.

Statsstøtte til amatørteatre.

I tiden siden teaterlovens ikrafttræden har der været en stigende aktivitet på amatørteaterområdet.

Samtidig har man kunnet konstatere en forbedring af forestillingernes kunstneriske kvalitet.

Amatørteatrets værdi er primært dets egen værdi; men et aktivt amatørteater styrker utvivlsomt også interessen for teater i almindelighed. Amatørteatret har endvidere særlige muligheder for uden større omkostninger at bringe ny og eksperimenterende dramatik til fremførelse. Der sker tillige en ikke ubetydelig rekruttering af kunstnere til det professionelle teater fra amatørteatret. For det professionelle teater er det således af betydning, at der bag det findes et vækstlag, hvorfra der kan hentes nye talenter — både skuespillere, dramatikere, instruktører og andre. På den baggrund fungerer i en vis udstrækning de små intimsener, men også de halvprofessionelle grupper og amatørteatrene.

Dansk Amatør Teater Samvirke, der er den centrale organisation for langt de fleste af amatørscenerne, har udført et stort arbejde for ekspansionen og den kvalitative forbedring af virksomheden. Ministeriet for kulturelle anliggender har støttet dette arbejde ved at yde tilskud til organisationens sekretariatsudgifter og kursusvirksomhed m. m. Der er endvidere ydet tilskud til anskaffelse af teknisk udstyr til de enkelte amatørscener.

På grund af amatørteatrets betydning både for de deltagende og for teaterkunsten og på grund af de særlige forhold, der gør sig gældende for dette teater sammenlignet med andre teaterformer, f. eks. ved at disse scener næppe har behov for egentlige driftstilskud, har man fundet det naturligt at udskille bestemmelserne om amatørscenerne til et særligt kapitel. I den gældende lov var disse sceners forhold behandlet under kap. 9. Særlige støtteforanstaltninger, § 28, stk. 3.

Til § 26.

Bestemmelsen svarer til reglen i gældende lovs § 28, stk. 3, idet man dog specielt har nævnt muligheden for støtte til amatørscenernes organisationer.

Efter hidtidig praksis har der i hovedsagen kun været ydet tilskud til de enkelte amatørsceners indkøb af inventar og teknisk udstyr.

Med ikrafttrædelsen 1. august 1969 af lov nr. 233 af 6. juni 1968 om fritidsundervisning er der desuden nu skabt mulighed for efter denne lov at yde tilskud til instruktørlønninger. Loven om fritidsundervisning vil nok også i et vist omfang muliggøre, at amatørscenerne kan få stillet lokaler til rådighed. Da disse lokaler imidlertid ofte vil være gymnastiksale eller lignende, der anvendes til mange forskellige formål, må det dog ses i øjnene, at de hyppigt vil være mindre egnede til amatørscenebrug. Amatørscenerne har behov for egne lokaler, hvor man kan

opbevare det tekniske udstyr og inventar m. m. fra gang til gang, og hvor der kan skabes et miljø. Ministeriet tillægger opfyldelsen af disse behov stor vægt, og som støttebestemmelsen er udformet, giver den mulighed for ydelse af tilskud også til lokaleleje m. v. Man går imidlertid ud fra, at fremskaffelsen af egnede lokaler mange steder i landet vil blive betragtet som en naturlig kommunal opgave.

Når støtte ydes til anskaffelse af teknisk udstyr og inventar, bør det i almindelighed ske på vilkår, at scenens vedtægter godkendes af ministeren for kulturelle anliggender, for at man kan sikre, at det anskaffede ikke forsvinder, hvis amatørscenen opløses.

Der gives som nævnt udtrykkelig hjemmel til at yde tilskud til den virksomhed, der udøves af amatørscenernes centrale organisationer. Dette svarer til den nuværende praksis, hvor der ydes tilskud til Dansk Amatør Teater Samvirke og den mindre sammenslutning Dansk Amatør Teater Union, der imidlertid forventes ophævet fra 1. januar 1970.

DATS' virksomhed har hidtil bestået i kursusvirksomhed, forlagsvirksomhed samt informations- og sekretariatsarbejde. Det vil være af stor betydning, at man i de kommende år får bevillingsmæssige muligheder for at forøge støtten, således at der kan ansættes en eller flere teaterfaglige konsulenter, der ved kurser og rejseinstruktørvirksomhed kan højne kvaliteten og bringe impulser udefra. Af betydning ville det formentlig også være at få etableret en lederuddannelse, ikke mindst med henblik på arbejdet med drama for børn, hvilket arbejde har været i kraftig vækst i de senere år. Endelig bør der kunne ydes støtte til kurser, der ikke kan støttes med hjemmel i lov nr. 233 af 6. juni 1968 om fritidsundervisning.

Til kapitel 5.

Statsstøtte til publikumsarbejdet.

Til § 27.

Ved revisionen er de nuværende bestemmelser i kapitel 9. Særlige støtteforanstaltninger, § 28, stk. 1 og 2, om publikumsorganisationer og billetkøbsordninger foreslået ændret med henblik på en klarere sproglig formulering.

Der har i årene siden teaterlovens ikrafttræden været en stærk udvikling på dette område. Der eksisterer i dag op imod 50 godkendte publikumsorganisationer, hvoraf kun ca. $\frac{1}{3}$ fungerede før 1963. En stor del af de godkendte organisationer, for tiden 39, er medlemmer af centralorganisationen: Danmarks Teaterforeninger. Andre store organisationer er Arte, Sønderjydsk Teaterforening m. fl.

Ekspansionen kan afløses af stigningstakten i

bevillingerne til publikumsorganisationer og billetkøbsordninger. Fra finansåret 1965-66 til 1969-70 er bevillingen steget fra 800.000 kr. til 2.320.000 kr.

Tilskuddene har dels været ydet i form af administrationstilskud, der i henhold til de udstedte cirkulærer har udgjort 50 øre pr. administreret billet, dels — ved billetkøbsordningerne — i form af tilskud til nedbringelse af billetpriserne.

Publikumsorganisationernes væsentlige virkeområde er etableringen og administrationen af abonnementsordninger af forskellig art. Der er ingen tvivl om, at udbredelsen af disse ordninger har haft stor økonomisk betydning for teatrene, og at man bør søge vilkårene for organisationernes arbejde på dette felt yderligere forbedret. Der er næppe nogen bedre måde at støtte teatrene på end ved at skaffe dem et publikum, således som det sker gennem abonnementsordningerne.

Til trods for at det administrative arbejde i publikumsorganisationerne stort set er udført af ulønnet arbejdskraft, har de nuværende tilskud til administration vist sig ikke at være tilstrækkelige til at dække udgifterne, og der er derfor fremsat ønske om en forhøjelse af tilskuddet. Stigningen i reguleringspristallet i perioden juli 1963 til januar 1969 på 30 points — fra 101 til 131 — kan kun motivere en forhøjelse af tilskuddet til 65 øre pr. billet. Det er imidlertid ministeriets opfattelse, at man som led i en øget støtte til dette frivillige arbejde bør have administrationstilskuddet til 1 kr. pr. billet. En sådan forhøjelse kan ske ved ændring af det gældende cirkulære. Ministeriet har endvidere anset det for hensigtsmæssigt at indsætte en bestemmelse i § 27, stk. 1, 2. pkt., om, at der kan ydes tilskud til centrale organisationer af teaterpublikum fortrinvis til disses arbejde med udvidelse af abonnementsordninger eller med oprettelse af nye lokale publikumsorganisationer. Der er her tænkt på organisationer som f. eks. Arte og Danmarks Teaterforeninger.

På grundlag af de indvundne erfaringer finder man det endvidere formålstjenligt at ændre procent-satserne for tilskuddene til nedsættelse af billetpriserne. Ved de nuværende billetkøbsordninger er der i cirkulæreform fastlagt en ordning, hvorefter stat, kommune og det producerende teater hver dækker 20 pct. af den ordinære billetpris, i alt 60 pct., således at den unge selv betaler 40 pct.

Da det store flertal af teatrene i dag er statsstøttede, må den rabat, teatret yder, som oftest dækkes via yderligere statstilskud, og teatrenes egenrabatter ved billetkøbsordninger er derfor i et vist omfang illusoriske. I stedet foreslås en ordning, hvorefter staten yder 25 pct., kommunen 25 pct.

og den unge 50 pct. Dette betyder en mindre forhøjelse af den unges bidrag, som imidlertid umiddelbart ikke forekommer urimelig. På grundlag af orienterende samtaler med ledere af publikumsorganisationer skønner man, at en beskedent forhøjelse af de unges eget bidrag vil kunne gennemføres uden skadevirkninger. I denne sammenhæng ønsker ministeriet at fremhæve betydningen af, at kredsen af kommuner, der deltager i disse ordninger, stadig øges.

Det bemærkes, at de foreslåede ændringer vil kunne ske administrativt.

I bestemmelsens stk. 2 foreslås en udvidelse af den persongruppe, for hvem der kan oprettes billetkøbsordninger. Da der i de senere år er opstået en betydelig børneteatervirksomhed, foreslås det, at ordningerne, der nu kun omfatter skolebørn over det 8. skoleår, udvides til alle skolesøgende børn. Den nuværende opregning af grupper af unge under uddannelse foreslås erstattet af en generel bestemmelse om, at billetkøbsordninger kan oprettes for alle unge under uddannelse.

Ved udvidelsen af den persongrænse, for hvilken der kan oprettes billetkøbsordninger, kan man bidrage til at sikre teatrenes økonomiske stilling under den form, at tilskuddet ydes til det publikum, der faktisk går i teatret. Den indirekte støtte, som teatrene modtager ved billetkøbsordninger, er medvirkende til at nedsætte behovet for direkte støtte.

De økonomiske konsekvenser af de foreslåede ændringer er vanskelige at opgøre, fordi man ikke kan forudse virkningerne af de gunstigere tilskudsregler.

Forhøjelsen af administrationstilskuddet fra 50 øre til 1 kr. pr. administreret billet vil ved et salg i abonnement som det nuværende på ca. 660.000 billetter pr. sæson medføre en merudgift på ca. 330.000 kr. (Der er her set bort fra Det kgl. Teaters abonnement).

Omkostningerne ved en udvidelse af billetkøbsordningerne til også at omfatte skolebørn fra 1. til 8. skoleår samt enkelte yderligere grupper af unge under uddannelse kan kun beregnes med stor usikkerhed. Pr. 1. september 1968 er antallet af skoleelever i 1.-7. klasse opgjort til ca. 506.000. De nuværende billetkøbsordninger har stået åbne for ca. 385.000 skoleelever og unge under uddannelse. I denne gruppe er der solgt i alt ca. 200.000 billetter årligt i abonnement. En udvidelse af persongrupperne med ca. 506.000 personer ved uændret efterspørgsel kan skønsmæssigt antages at ville medføre en merudgift på i alt 0,8 mill. kr.

Den samlede merudgift ved udvidelsen kan således anslås til 1,1 mill. kr. pr. år.

Til kapitel 6.

Statsstøtte til særlige foranstaltninger.

Til §§ 28 og 29.

Der er foretaget enkelte redaktionelle ændringer i forhold til den gældende lovs kapitel 9. Særlige støtteforanstaltninger. Endvidere er bestemmelserne om publikumsarbejdet og amatørteatre udskilt til særlige kapitler.

Til kapitel 7.

Teateruddannelse.

Til § 30.

En forbedring af uddannelsen af skuespillere og etableringen af en uddannelse også af andet teaterpersonale var forudsat ved vedtagelsen af teaterloven af 1963, jfr. bemærkningerne og forarbejderne til lovens kap. 7. I folketingsudvalgets betænkning af 5. april 1963 siges det således efter en omtale af uddannelsesproblemet: „Udvalget finder det her efter af afgørende betydning, at etablering af en systematisk teateruddannelse inden for lovens rammer søges gennemført snarest muligt“. Det man her hos folketingets flertal havde i tankerne, var oprettelsen af en art læreanstalt for teateruddannelsen til afløsning af de eksisterende rene skuespillerskoler ved Det kgl. Teater, landsdelsscenerne og de københavnske privatteatre. På denne baggrund nedsatte ministeren for kulturelle anliggender i oktober 1963 et udvalg af teatersagkyndige, som havde til opgave at afgive indstilling om den fremtidige tilrettelæggelse af de sceniske uddannelser i Danmark. Udvalget afgav i december 1965 betænkning nr. 402 med indstilling om at koncentrere teateruddannelsen omkring et teaterakademi med hjemsted i København, omfattende en udvidet og forbedret uddannelse for skuespillere samt uddannelse af sceneinstruktører, scenografer, sceneteknikere, dramatikere og andre.

På grundlag af betænkningen førte ministeriet en række forhandlinger med landsdelsscenernes ledere, københavnske teaterledere samt repræsentanter for Dansk Skuespillerforbund og for de kommunale myndigheder i Århus, Odense og Ålborg om den nærmere tilrettelæggelse af de sceniske uddannelser.

Der blev under disse drøftelser opnået enighed om, at man ved siden af en central teaterskole i København i hvert fald indtil videre burde søge at bevare og videreføre skuespillerskolerne ved landsdelsscenerne i Århus og Odense, at uddannelsen ved disse skoler skulle udvides og forbedres, så den kom på niveau med den undervisning, der efter betænkningen skulle etableres ved teaterskolen i København, samt at udbygningen af de øvrige sceniske uddannelser: uddannelse af instruktører, scenogra-

fer, dramatikere og sceneteknikere m. fl. skulle foregå ved teaterskolen i København.

Efter disse retningslinjer påbegyndte man efter forelæggelse for finansudvalget i finansåret 1968-69 opbygningen af en statens teaterskole i København, som på finansloven for finansåret 1969-70 er opført som selvstændig statsinstitution under konto § 21. 5.03. Statens Teaterskole, samt udbygningen af skuespillerskolerne ved landsdelsscenerne i Århus og Odense. Skuespilleruddannelsen er ved alle 3 skoler foreløbig 3-årig, men med mulighed for udvidelse senere med et 4. år, således som det er forudsat i betænkningen af 1965 om oprettelse af et teaterakademi. Efter de hidtidige planer er det påregnet, at der under denne ordning kan dimitteres i alt 20 færdiguddannede skuespillere om året, heraf 10 ved Statens Teaterskole og 5 ved hver af de andre skuespillerskoler.

For så vidt angår Statens Teaterskole har en række forhold omkring skolens drift imidlertid givet anledning til, at problematikken vedrørende Statens Teaterskole bør tages op i forbindelse med folketingets behandling af nærværende forslag.

Som det fremgår af anmærkningerne til forslaget til finanslov for 1968-69, dækker staten for øjeblikket 75 pct. af driftsudgifterne for skuespillerskolerne i Århus og Odense, medens resten udredes af landsdelsscenernes hjemstedskommuner. Ved forslaget forudsættes disse ordninger videreført, ligesom der åbnes adgang for at yde tilskud til andre former for skoler og kurser, der tager sigte på teateruddannelse, under forudsætning af, at deres virksomhed kan godkendes af ministeren for kulturelle anliggender.

Til stk. 2.

Muligheden for at støtte eksperimenterende virksomhed inden for teateruddannelse og -forskning bør stå åben i de kommende år, hvor udviklingen må ventes at gå i retning af en udjævning af de bestående grænser mellem det udøvende teater og den eksperimenterende, pædagogiske virksomhed.

Til stk. 3.

Med bestemmelsen tages først og fremmest sigte på den stipendieordning for uddannelse af teaterpersonale m. fl., som i de senere år har været praktiseret med hjemmel på de årlige finanslove.

Til kapitel 8.

Teaterrådet.

Til §§ 32 og 33.

Teaterrådet har efter den gældende lovs § 30 til opgave at rådgive og bistå myndighederne i sager

angående teaterforhold. Rådet skal desuden følge teaterforholdene og have opmærksomheden rettet på, hvad der kan fremme teatervirksomheden og ophjælpe teaterinteressen, og det skal om fornødent fremsætte dertil sigtende forslag. Endelig kan rådet bistå ved administrationen af lovens støtteordninger.

Disse bestemmelser er med forskellige sproglige og redaktionelle ændringer gentaget i lovforslaget § 33. Der er dog her tillige optaget en ny bestemmelse om, at rådet i sager vedrørende tilskud eller garantiydelse til turnerende teatervirksomhed skal indhente en udtalelse fra det i § 15 nævnte samarbejdsudvalg inden indstilling afgives til ministeriet.

Det nuværende teaterråd består af 15 af ministeren beskikkede medlemmer. Formanden er en ministeriel embedsmand, medens de øvrige medlemmer repræsenterer en række organisationer eller interessegrupper. Der foreligger for ministeriet ansøgninger om repræsentation i rådet fra forskellige organisationer, som efter de hidtil fulgte retningslinjer for rådets sammensætning i og for sig burde være repræsenteret. Under den gældende lov, der maksimerer medlemstallet til 15, vil disse ansøgninger imidlertid ikke kunne imødekommes, ligesom det heller ikke vil være muligt at gennemføre en ønskelig styrkelse af publikumssidens repræsentation i rådet.

Såfremt Teaterrådet med dets nuværende funktioner skulle udvides til at omfatte væsentlig flere medlemmer end de 15, som det i dag består af, vil der være betydelig risiko for, at det ikke ville kunne løse sine opgaver på effektiv måde. Ministeriet har derfor overvejet helt at forlade repræsentationsprincippet og at søge etableret et fåtalligt råd bestående af 5-7 medlemmer, uafhængige af organisationerne og valgt udelukkende efter deres personlige kvalifikationer.

En sådan løsning støder imidlertid på betydelige vanskeligheder. Det vil være svært at finde personer, der på en gang har den tilstrækkelige sagskundskab og den tilstrækkelige uafhængighed, og det må desuden erkendes, at ministeriet ved afgørelser af principiel karakter og ved tilrettelæggelsen af sin støttepolitik har behov for en orientering om opfattelserne inden for alle afskygninger af teaterlivet; og en sådan orientering kan antagelig kun forventes fra et repræsentativt og alsidigt sammensat teaterråd.

På denne baggrund er der i § 32 stillet forslag om at etablere det kommende teaterråd som et bredt sammensat råd med repræsentation for de

vigtigste organisationer og interessegrupper inden for dansk teater. Herunder bør også områder som teateruddannelsen, teaterforskningen og teaterkritikken søges repræsenteret. I dette råd vil også kunne indvælges medlemmer hentet fra kredse uden for teatrets verden, således at den almindelige samfundsmæssige interesse i teatret kan blive repræsenteret.

Det er imidlertid ikke tanken, at det samlede teaterråd skal behandle alle de mange enkeltsager, der forelægges rådet til udtalelse fra ministeriet. Denne opgave forudsættes i det væsentlige varetaget af et af rådet nedsat forretningsudvalg på 7 medlemmer. For at modvirke en eventuel ensidighed i bedømmelserne foreslås det, at beskikkelse til medlem af forretningsudvalget sker for en periode af kun 2 år, samt at højst 3 af det siddende udvalgs medlemmer skal kunne genbeskikkes efter udløbet af 2-års perioden.

Det samlede teaterråd, hvis medlemmer beskikkes for 4 år, skal alene beskæftige sig med sager af principiel karakter, og forudsættes under normale forhold kun at skulle træde sammen nogle få gange i løbet af året.

Efter § 33, stk. 4, fastsætter ministeren for kulturelle anliggender de nærmere regler om rådets virksomhed, og ministeren skal tillige på grundlag af en indstilling fra rådet udfærdige en forretningsorden for dette og dets forretningsudvalg.

Antallet af sager, der af ministeriet forelægges Teaterrådet, har i årene siden den gældende lovs ikrafttræden været stærkt stigende, og det er påtrængende nødvendigt, at der sker en udbygning af rådets sekretariat.

Til kapitel 9.

Straf og ikrafttræden m. v.

Til § 34.

Med en ændring som følge af ophævelsen af teaterbevillingssystemet svarer bestemmelsen til § 32 i den gældende lov.

Til § 35.

Med hensyn til bestemmelsen om ikrafttrædelsestidspunktet for reglerne i §§ 11-13 om landsdels-scenerne henvises til det indledende afsnit i bemærkningerne til disse paragraffer.

Til § 36.

Teaterloven af 1963 gælder ikke for Færøerne og Grønland. I lovforslaget er der efter henstilling fra ministeriet for Grønland optaget en hjemmel til ved kgl. anordning at sætte loven i kraft i Grønland.

Bilag I.

Oversigt over de forventede økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Efter lovforslagets karakter lader merudgifterne ved dets gennemførelse sig ikke beregne eksakt. På baggrund af, at der med forslaget generelt tilsigtes en forstærket støtte til teatrene, skønner man imidlertid, at merudgifterne i forhold til de påregnede, efter den gældende teaterlov opgjorte udgifter i finansåret 1970-71 vil udgøre de beløb, der er anført i sidste kolonne i nedennævnte skema:

	Bevillinger på finanslov 1969-70.	Påregnede udgifter i finansåret 1970-71 i hen- hold til tea- terlov 1963.	Merudgifter i finansåret 1970-71 som følge af lov- forslaget.
	Kr.	Kr.	Kr.
<i>A. Finanslovkonto § 21.</i>			
<i>5.02. Teaterloven.</i>			
Driftstilskud.			
61.01. Landsdelsscener (forslagets §§ 11-13)	8.100.000	8.900.000	0
62.02. Det rejsende Teater § 16 (forslagets §§ 14 og 15) .	3.670.000	3.670.000	900.000
62.03. Anden teatervirksomhed § 17 (forslagets §§ 18 og 19)	1.420.000	1.430.000	1.430.000
62.05. Opera og ballet (forslagets § 17)	1.540.000	1.700.000	850.000
62.06. Teateruddannelse (forslagets kap. 7)	880.000	940.000	0
62.07. Teater for børn og unge (forslagets § 16)	1.050.000	925.000	1.170.000
62.08. Publikumsarbejdet (forslagets kap. 5)	2.320.000	2.235.000	1.200.000
62.09. Andre støtteforanstaltninger § 28 (forslagets kap. 6)	596.500	592.000	100.000
62. Nyt nr. Amatører (forslagets kap. 4)	(150.000	(165.000	150.000
	indregnet under 62.09)	indregnet under 62.09)	
5.03. Statens Teaterskole (forslagets kap. 9)	1.768.000	1.960.000	0
5.02. Teaterrådet, driftsudgifter (forslagets kap. 8)	87.600	88.100	200.000
Merudgifter i alt			6.000.000
<i>B. Finanslovkonto § 21.9.05.</i>			
Anlægsudgifter	6.150.000	1.750.000	0

Forslagets gennemførelse vil nødvendiggøre en mindre forøgelse af personalet i ministeriets departement. Under forudsætning af, at der som foreslået sker en udbygning af Teaterrådets sekretariat, vil forøgelsen antagelig kunne begrænses til 1 akademisk uddannet medarbejder samt 1 (kontor)assistent.

Lov nr. 202 af 31. maj 1963.

Lov om teatre.

VI FREDERIK DEN NIENDE, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1.

Teaterbevillinger.

§ 1. Offentlig opførelse af teaterforestillinger må kun ske i henhold til en af ministeren for kulturelle anliggender meddelt bevilling og på de i denne nærmere angivne vilkår.

Stk. 2. Politimesteren — i København politidirektøren — kan dog meddele tilladelse til offentlig opførelse af teaterforestillinger i almindeligt velgørende eller andet almennyttigt øjemed.

Stk. 3. Ministeren for kulturelle anliggender afgør, hvorvidt en forestilling må anses som teaterforestilling efter denne lov.

§ 2. Bevilling meddeles for en periode af indtil 5 år.

Stk. 2. Bortset fra fornyelse af en udløbet bevilling må bevilling, der giver adgang til opførelse af teaterforestillinger i et bestemt lokale, kun meddeles efter forudgående opslag og efter, at ejeren af lokalet har haft lejlighed til at udtale sig.

§ 3. Bevilling kan gives såvel til en enkeltperson som til et selskab, en institution eller en kommune.

Stk. 2. Når bevilling gives til andre end enkeltpersoner, skal teatervirksomhedens leder og den med hensyn til hans ledelse af teateret trufne aftale godkendes af ministeren for kulturelle anliggender.

§ 4. Meddelelse af bevilling til enkeltpersoner kan kun ske, når vedkommende

- 1) har fast bopæl her i landet,
- 2) er myndig,
- 3) ikke er ude af rådighed over sit bo,
- 4) skønnes at have de fornødne kunstneriske og forretningsmæssige forudsætninger for at kunne udnytte bevillingen,
- 5) skønnes at råde over den fornødne kapital til bevillingens udnyttelse.

Stk. 2. Meddelelse af bevilling til selskaber eller institutioner kan kun ske, når selskabet eller institutionen

- 1) er hjemmehørende her i landet,
- 2) skønnes at råde over den fornødne kapital til bevillingens udnyttelse.

Stk. 3. Forinden bevilling meddeles selskaber eller institutioner, skal disse vedtægter være godkendt af ministeren for kulturelle anliggender. Vedtægterne må ikke senere ændres uden ministerens godkendelse.

§ 5. Bevillingshaveren eller teatervirksomhedens leder, jfr. § 3, stk. 2, skal bære det kunstneriske ansvar for teatervirksomheden. Der må ikke ved aftaler, hvorefter virksomhedens repertoire eller engagementer skal godkendes af andre, eller på lignende måde gøres indskrænkninger i hans ret til frit og uafhængigt at træffe bestemmelse om spørgsmål vedrørende virksomhedens kunstneriske ledelse.

Stk. 2. Bevillingshaveren skal, medmindre ministeren for kulturelle anliggender tillader andet, drive virksomheden for egen regning.

Stk. 3. Bevillingshaveren må ikke, medmindre ministeren meddeler tilladelse hertil, drive teaterforlagsvirksomhed i Danmark eller være økonomisk interesseret i sådan virksomhed.

Stk. 4. Bliver bevillingshaveren forhindret i at lede virksomheden, kan ministeren for kulturelle anliggender tillade, at bevillingen bevares, såfremt der som leder ansættes en af ministeren godkendt person og den med hensyn til ledelsen af teatret truffne aftale godkendes af ministeren. En sådan leder bærer i overensstemmelse med stk. 1 det kunstneriske ansvar for teatervirksomheden.

§ 6. Godkendelse som leder af en teatervirksomhed, jfr. § 3, stk. 2, og § 5, stk. 4, kan kun meddeles personer, der opfylder de i § 4, stk. 1, nr. 1-4, nævnte betingelser.

§ 7. Ministeren for kulturelle anliggender kan kræve, at bevillingshaveren stiller sikkerhed for lønkrav og for forfatteres, komponisters og andres krav i henhold til ophavsretslovgivningen. Bestemmelse om sikkerhedens størrelse og form, herunder om sikkerheden i det enkelte tilfælde skal stilles i form af en statsgaranti, træffes af ministeren.

§ 8. Den stillede sikkerhed kan i overensstemmelse med nedenstående regler gennem en af skifteretten foretaget udlodning anvendes til dækning af krav af den i § 7 nævnte beskaffenhed.

Stk. 2. Begæring om udlodning fremsættes for skifteretten på det sted, hvor teatret er beliggende, eller, hvis bevillingen ikke er knyttet til et bestemt lokale, det sted, hvor bevillingshaveren har eller sidst har haft sit hjemting.

Stk. 3. Udlodning af sikkerheden foretages, når begæring herom fremsættes af en fordringshaver, der har et til dækning af sikkerheden berettiget, forfaldent krav, der ikke er sikret ved tilstrækkelig pant, og skyldneren enten er under konkurs eller ikke inden 8 dage efter af skifteretten at være opfordret hertil godtgør, at kravet er opfyldt. Opfordringen kan ske i anbefalet brev.

Stk. 4. Skifterettens beslutning om, hvorvidt begæringen skal tages til følge, sker ved kendelse.

Stk. 5. Bestemmelserne i kapitel 59 i lov om rettens pleje finder anvendelse på udlodningen med de af forholdets natur følgende lempelser. Ministeren for kulturelle anliggender kan ved bekendtgørelse fastsætte frister, inden for hvilke krav skal være anmeldt for at komme i betragtning ved udlodningen, og han kan bestemme, at lønkrav ud over et nærmere angivet beløb pr. dag kun er berettiget til dækning af den stillede sikkerhed, såfremt der er fuld dækning for de øvrige krav.

§ 9. Ministeren for kulturelle anliggender kan frigive en stillet sikkerhed, når der er forløbet 1 måned fra bevillingens udløb og der ikke for skifteretten er fremsat begæring om udlodning af sikkerheden eller begæringen er afvist.

Stk. 2. Ministeren kan tillade, at den for en udløbet bevillingsperiode stillede sikkerhed stilles som sikkerhed også for en ny bevillingsperiode, såfremt der ikke for skifteretten er fremsat begæring om udlodning af sikkerheden eller sådan begæring er afvist.

§ 10. Ministeren for kulturelle anliggender kan inden for bevillingsperioden afkræve bevillingshaveren de oplysninger, der er fornødne til godtgørelse af, at bevillingshaveren fortsat råder over den fornødne kapital, samt til bedømmelse af bevillingens lovlige udnyttelse.

§ 11. Bevillingen bortfalder, dersom bevillingshaveren ophører at opfylde betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 1-3, eller § 4, stk. 2, nr. 1.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan tilbagekalde bevillingen, hvis bevillingshaveren gør sig skyldig i tilsidesættelse af lovens bestemmelser eller de i bevillingen optagne vilkår eller undlader behørigt at udnytte bevillingen, eller hvis bevillingshaveren ikke mere råder over den fornødne kapital til bevillingens udnyttelse.

Stk. 3. Godkendelsen som leder af en teatervirksomhed, jfr. § 3, stk. 2, og § 5, stk. 4, bortfalder, såfremt lederen ophører

at opfylde betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 1-3, og kan tilbagekaldes af ministeren for kulturelle anliggender, såfremt lederen gør sig skyldig i tilsidesættelse af lovens bestemmelser eller de i bevillingen optagne vilkår.

Kapitel 2.

Landsdelsscener. Kommunale teatre.

§ 12. Til teatre, som i overensstemmelse med § 13 udøver virksomhed som landsdelsscener, ydes der tilskud efter reglerne i § 14.

§ 13. Landsdelsscenerne har til opgave at søge teaterbehovet dækket i hjembyen og at bidrage til samme opgaves løsning inden for landsdelen.

Stk. 2. Landsdelsscenerne skal tilvejebringe et alsidigt repertoire og bør opføre de bedste blandt ældre og nyere dramatiske værker, således at der herved tages hensyn til værker af danske forfattere.

Stk. 3. Landsdelsscenerne skal søge deres opgaver løst ved indbyrdes samarbejde. De skal give plads for regelmæssige opera- og balletforestillinger, der gennemføres i samarbejde såvel med lokale institutioner oprettet med dette formål for øje som med by- eller landsdelsorkestrene og det kongelige teater.

§ 14. Statstilskuddet til landsdelsscenerne i Odense, Ålborg og Århus andrager halvdelen af det regnskabsmæssige under-skud på den egentlige teaterdrift og $\frac{3}{4}$ af udgiften til bygningernes drift og til afdrag på lån, der er optaget mod sikkerhed i bygningerne eller til finansiering af hovedistandsættelser og forbedringsarbejder på bygningerne og disses tekniske installatio-ner. Statstilskuddet fastsættes på grundlag af teatrets af de tilskudsgivende kom-muner godkendte årsregnskab.

Stk. 2. Statstilskud til andre landsdelsscener kan ydes efter tilsvarende regler. Dog kan tilskuddet, hvor dette findes naturligt begrundet i særlige stedlige forhold, ydes med større eller mindre andele end angivet i stk. 1.

Stk. 3. Det er en forudsætning for ydelse af statstilskud, at teatrets drift i forbindelse med de tilskud, der ydes i medfør af denne

lov, er sikret ved støtte fra anden side, herunder ved kommunale tilskud, og ved indtægter fra teatrets almindelige virksomhed, og at teatret drives af et selskab eller en selvejende eller kommunal institution, hvis vedtægter er godkendt af vedkommende kommuner og af ministeren for kulturelle anliggender, og hvis bestyrelse er ansvarlig for de offentlige tilskuds anvendelse efter deres formål.

Stk. 4. Landsdelsscenernes behov for musik dækkes af de i henhold til lov nr. 136 af 17. maj 1961 om statstilskud til orkestre uden for hovedstadsområdet statsunderstøttede by- eller landsdelsorkestre i overensstemmelse med bestemmelserne i nævnte lovs § 1, jfr. § 2 c. Dog kan der med ministerens godkendelse i hvert enkelt tilfælde ydes landsdelsscenerne dækning af ekstraordinære udgifter til engagement af musikere til teatertjeneste, såfremt den nedenfor i § 23 omhandlede opera- og balletvirksomheds gennemførelse i særlige tilfælde i forståelse med teaterledelsen kræver en indskrænkning i by- eller landsdelsorkestrenes normale teatertjeneste.

Stk. 5. Ministeren for kulturelle anliggender bemyndiges til i regnskabsårets løb at udbetale forskud på statstilskuddet på grundlag af de af vedkommende kommuner godkendte budgetter.

§ 15. Der kan ydes støtte til kommunale teatre, der ikke er omfattet af reglerne i §§ 12-14.

Kapitel 3.

Det rejsende teater.

§ 16. Til rejsende teatre kan der til gennemførelse af de enkelte turneer ydes støtte i form af garantitilsagn, tilskud eller lån.

Stk. 2. Til større anskaffelser og modernisering af teknisk udstyr kan der ydes lån.

Stk. 3. Til større teatervirksomheder, der arbejder med årlige budgetter, kan der ydes årlige tilskud. Sådant tilskud udelukker ikke støtte efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Der kan ydes tilskud til et fællesorgan, der arbejder for en hensigtsmæssig tilrettelægning og gennemførelse af teatrenes turneer. De i nærværende paragraf om-

handlede støtteforanstaltninger er betinget af vedkommende teaters samarbejde med nævnte fællesorgan. I fællesorganets bestyrelse skal foruden de rejsende teatre også det kongelige teater, landsdelsscenerne, de øvrige faste teatre, teaterjerne samt de i § 28, stk. 2, nævnte publikumsorganisationer være repræsenteret. Vedtægterne for fællesorganets sammensætning og virksomhed skal godkendes af ministeren for kulturelle anliggender.

Kapitel 4.

Anden teatervirksomhed.

§ 17. Der kan i særlige tilfælde ydes støtte til driften af anden teatervirksomhed end den i kapitel 2 og 3 nævnte.

Stk. 2. Ydelse af tilskud skal normalt betinges af, at modtageren forpligter sig til at tilbagebetale modtagne beløb i det omfang, senere regnskaber udviser overskud, efter at der er godskrevet bevillingshaveren et passende ledervederlag samt rente af hans i teatret anbragte kapital. Efter 5 års forløb kan tilbagebetaling dog ikke kræves.

Stk. 3. Til større anskaffelser og modernisering af teknisk udstyr kan der ydes lån.

§ 18. Til faste teatres turnerende virksomhed kan der ydes støtte efter § 16, stk. 1, jfr. stk. 4.

Kapitel 5.

Teaterbygninger.

§ 19. Til erhvervelse af teaterbygninger, som ikke ejes af bevillingshaveren, kan der mod sikkerhed i den faste ejendom ydes lån, når erhvervelsen sker til fordel for en selvejende institution, hvis vedtægter er godkendt af ministeren for kulturelle anliggender, og hvis formål er at drive bygningen bedst muligt til det pågældende teaters formål.

Stk. 2. Der kan mod sikkerhed i den faste ejendom ydes lån til udvidelse eller forbedring af teaterbygninger, der ejes af bevillingshaveren eller af en selvejende institution, herunder til erhvervelse af arealer m. v., der er nødvendige til udførelse af sådanne arbejder.

Stk. 3. Er der ydet lån efter stk. 1 og 2, vil der på ejendommen være at tinglyse en servitut, hvorefter ejendommen ikke uden tilladelse fra ministeren for kulturelle anliggender kan anvendes til andet end teaterdrift.

§ 20. Til forbedring af teaterlokaler for turnerende teatervirksomhed kan der ydes lån.

Stk. 2. Sådanne lån ydes mod sikkerhed i vedkommende faste ejendom, og det kan stilles som betingelse, at der på ejendommen tinglyses en servitut, hvorefter teaterlokalet i et nærmere angivet omfang skal stå til rådighed for turnerende teatervirksomhed på vilkår, der er godkendt af ministeren for kulturelle anliggender.

§ 21. Til indretning af nye teaterlokaler for turnerende teatervirksomhed kan der mod sikkerhed i fast ejendom ydes lån til en selvejende institution, der opfylder de i § 19, stk. 1, angivne betingelser, eller til en kommune.

§ 22. Hvis driften som teaterlokale af en bygning, der tilhører en selvejende institution, medfører et sådant samlet driftsresultat for institutionen, at det må befrygtes, at lokalets anvendelse som lokale for turnerende teatervirksomhed vil blive opgivet, kan der ydes institutionen tilskud til bygningens fortsatte anvendelse hertil.

Stk. 2. Under tilsvarende omstændigheder kan der, uanset bygningens ejerforhold, ydes lån til erhvervelse af bygningen, når den overtages enten af en selvejende institution, der som et hovedformål har at bevare bygningen som teaterlokale for den turnerende teatervirksomhed, eller af en kommune.

Kapitel 6.

Opera- og balletvirksomhed.

§ 23. Der kan ydes tilskud til opera- og balletvirksomhed foranstaltet af institutioner eller organisationer, der har rimelig mulighed for at udøve virksomheden på kunstnerisk betryggende måde.

Kapitel 7.

Teateruddannelse.

§ 24. Der kan ydes tilskud til elevskoler for skuespillere og til skoler og kursus, der tager sigte på anden teateruddannelse under forudsætning af, at sådanne skolars og kursus' lokaler, undervisningsplan, lærerlønninger og budget er godkendt af ministeren for kulturelle anliggender.

Kapitel 8.

Skolescener.

§ 25. Til skolescenerne, hvis hovedopgave det er at virke for opførelse af etaterforestillinger for skoleungdommen, kan der ydes statstilskud.

Stk. 2. Det er en forudsætning for ydelse af statstilskud, at de pågældende scener tillige modtager tilskud fra kommuner, samt at deres vedtægter er godkendt af ministeriet for kulturelle anliggender. I skolescenernes ledelse skal såvel teaterfaglige som pædagogiske synspunkter være repræsenteret.

§ 26. Til skolescenernes forestillinger kan der gives adgang også for unge under fortsat uddannelse, ligesom der gennem skolescenerne kan gives unge adgang til særlige ungdomsforestillinger.

§ 27. Skolescenerne opretter et samarbejdsudvalg til behandling af spørgsmål af fælles interesse for scenerne.

Kapitel 9.

Særlige støtteforanstaltninger.

§ 28. Der kan ydes tilskud til billetkøbsordninger, der muliggør, at studerende ved universiteter, højere læreanstalter og teknika, seminarieelever, skoleelever i de ældre klasser, elever på ungdomsskoler og andre elever under uddannelse kan besøge teatre på billige vilkår. En sådan ordning kan tillige omfatte personer, der deltager i en af det offentlige støttet foranstaltning inden for det almindelige oplysningsarbejde, så-

fremt teaterbesøg kan anses for et naturligt led i en sådan foranstaltning, samt visse grupper af personel inden for forsvaret og civilforsvaret.

Stk. 2. Der kan ydes tilskud til administration af publikumsorganisationers arbejde på at skabe faste abonnementsordninger for teaterbesøg.

Stk. 3. Der kan ydes støtte til fremme af teaterinteressen, herunder til amatørscenernes virksomhed og til foranstaltninger, der i øvrigt tjener til at udbrede kendskabet til og arbejdet med den dramatiske kunst, ligesom der i særlige tilfælde kan ydes støtte til nutidig dansk dramatik. Der kan endvidere ydes støtte til det internationale teatersamarbejde.

Kapitel 10.

Teaterråd m. v.

§ 29. Teaterrådet består af mindst 7 og højst 15 medlemmer, der beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender. Af medlemmerne skal 1 være repræsentant for landsdelsscenerne, 1 for bevillingshaverne til teatrene i hovedstadsområdet og 1 for turnébevillingshaverne, 1 repræsentant for skuespillerne og 2 for de dramatiske forfattere, hvoraf 1 for revy- og musikdramatiske forfattere. Beskikkelse af disse medlemmer sker efter indstilling fra de organisationer, som udgør den almindelige repræsentation for de pågældende faglige interesser. Blandt medlemmerne beskikker ministeren rådets formand. Samtlige beskikkelser gælder for et tidsrum af 4 år.

§ 30. Teaterrådet har til opgave i sager angående teaterforhold at rådgive og bistå myndighederne. Rådet skal følge teaterforholdene, stedse have opmærksomheden rettet på, hvad der kan fremme teatervirksomheden og ophjælpe teaterinteressen og om fornødent fremsætte hertil sigtende forslag.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter de nærmere regler for teaterrådets virksomhed, herunder om i hvilket omfang rådet skal bistå ved administrationen af de i loven omhandlede støtteordninger.

Stk. 3. Til bistand for teaterrådet, det i § 16, stk. 4, omtalte fællesorgan samt for de i § 28, stk. 2, nævnte publikumsorganisationer kan der ansættes en konsulent med nøje kendskab til det rejsende teaters vilkår.

Kapitel 11.

Slutningsbestemmelser.

§ 31. Bevillinger til udgifterne i medfør af denne lov optages på de årlige bevillingslove.

§ 32. Den, der foranstalter offentlig opførelse af teaterforestillinger uden at være

i besiddelse af den i henhold til denne lov fornødne bevilling eller tilladelse, straffes med bøde.

Stk. 2. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 33. Denne lov omfatter ikke det kongelige teaters forhold.

Stk. 2. Loven, der ikke gælder for Færøerne og Grønland, vil være at optage til revision senest i folketingsåret 1968-69. Loven træder i kraft 1. august 1963.

Givet på Amalienborg, den 31. maj 1963.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

FREDERIK R.

Jul. Bomholt.